



Arbeidsrapport nr. 207

Susanne Moen Ouff
Finn Ove Båtevik
Cecilie Rørstad

Lite kjend vellyd?

Evaluering av Møremusikarordninga

Susanne Moen Ouff
Finn Ove Båtevik
Cecilie Rørstad

Lite kjend vellyd?

Evaluering av Møremusikarordninga

Høgskulen i Volda Møreforsking Volda

2007

Prosjekttittel	Evaluering av Møre og Romsdal si muskarordning ”Møremuskarordninga”
Prosjektansvarleg	Møreforsking Volda
Prosjektleiari	Finn Ove Båtevik
Finansiering	Møre og Romsdal fylke, kulturavdelinga
Ansvarleg utgjevar	Møreforsking Volda
ISBN	978-82-7692-271-4 (elektr. utgåve) 978-82-7692-272-1 (papirutgåve)
ISSN	0805-6609
Distribusjon	http://www.moreforsk.no/volda.htm http://www.hivolda.no/fou

© Forfattar/Møreforsking Volda

Føresegnene i åndsverklova gjeld for materialet i denne publikasjonen. Materialet er publisert for at du skal kunne lese det på skjermen eller framstille eksemplar til privat bruk. Utan særskild avtale med forfattar/Møreforsking Volda er all anna eksemplarframstilling og tilgjengeleggjering berre tillate så langt det har heimel i lov eller avtale med Kopinor, interesseorgan for rettshavarar til åndsverk.

Arbeidsrapportserien er for faglege og vitskaplege arbeid som ikkje fullt ut stettar krava til forskingsrapportar. Det kan vere delrapportar innanfor større prosjekt, eller læremateriell knytt til undervisningsføremål. Arbeidsrapportane skal vere godkjende av anten dekanus, gruppeleiari, prosjektleiari (for IAAI: instituttleiari) eller ein annan fagperson dei har utpeika. Kvalitetssikringa skal utførast av ein annan enn forfattar.

Forord

Rapporten *Lite kjend vellyd? Evaluering av Møremusikarordninga* er gjennomført på oppdrag frå Kulturavdelinga i Møre og Romsdal fylke.

Rapporten presenterer resultatane frå evalueringa av ordninga med Møremusikarane, ei ordning som har vore verksam sidan 1990. Resultatane bygger i hovudsak på intervju blant tilsette og brukarar av ordninga. Vår von er at evalueringa vert eit nyttig bidrag til vidare diskusjon om innhald og organisering av Møremusikarane sitt arbeid framover.

Randi Bergem har medverka i utarbeidinga av prosjektet, og gjort enkelte intervju. Student Cecilie Rørstad på Institutt for planlegging og administrasjon ved Høgskulen i Volda har i perioden april-juni hatt Møreforskning Volda som praksisplass. Med hennar medverknad har vi kunne gjennomføre arbeid som eigentleg låg utanfor dei rammene oppdraget gav. Særlig er dette knytt til kontakten ut til brukarane frå 2006, samt at ho har gjort eit viktig grunnlagsarbeid ved å ha gått gjennom og systematisert alle kontraktar inngått mellom 1999 og 2006.

Lene Mordal og Øyvind Schanche har vore kontaktpersonar ved Kulturavdelinga i Møre og Romsdal fylke. Vi takkar for godt samarbeid.

Takk også til alle brukarar, tilsette og andre bidragsytarar, for openheit og velvilje i arbeidet.

Volda 29. juni 2007

Finn Ove Båtevik (prosjektleder)
Susanne Moen Ouff
Cecilie Rørstad

Forord	3
1. Innleiing	7
<i>Mandat.....</i>	7
<i>Mål for Møremusikarordninga</i>	7
2. Bakgrunn	9
<i>Bakgrunn for Møremusikarordninga.....</i>	9
<i>Møremusikarane i dag.....</i>	9
<i>Møremusikarane og andre distriktsmusikarar.....</i>	11
3. Grunnlaget for evalueringa	13
4. Møremusikarar for alle?	17
<i>Endring over tid.....</i>	21
<i>Kven er brukarane ?</i>	23
<i>Type oppdrag.....</i>	24
<i>Dei faste musikarane og frilansarmusikarane.....</i>	25
<i>Brukarane 2006 – erfaringar i kortform.....</i>	26
5. Erfaringar frå tilsette og brukarar	29
<i>Arbeidsvilkåra for dei tilsette</i>	29
<i>Erfaringar med tanke på rekruttering av profesjonelle musikarar.....</i>	33
<i>Styrking av det musikkpedagogiske arbeidet</i>	35
<i>Styrking av lokalt musikkliv og samarbeid mellom amatørar og profesjonelle</i>	37
6. Ønskje om endring.....	43
<i>Dei tilsette om målsettingane.....</i>	43
<i>Om organisering.....</i>	44
<i>Administrativt og praktisk</i>	44
<i>Marknadsføring</i>	45
<i>Musikkfagleg.....</i>	45
<i>Pedagogisk</i>	46
<i>”Småbrukarane”</i>	48
7. Konklusjonar og oppspel til vidare drøfting.....	49
Referansar	55

1. Innleiing

Mandat

Møre og Romsdal fylke ved kulturavdelinga kom i januar 2007 med førespurnad om tilbod på evaluere Møre og Romsdal si musikarordning "Møremusikarane". Oppdraget var å sjå på ordninga i forhold til dei sentrale målsetjingane som låg til grunn ved opprettinga i 1990. Ordninga er todelt, med ein pedagogisk og ein utøvande del. Desse to delane blir både vurderte kvar for seg, men også i samanheng.

I samråd med kulturavdelinga vart følgjande spørsmål lagt til grunn for evalueringa:

- Korleis opplever musikarane sjølve eige virke i forhold til måla for ordninga?
- Kva blir Møremusikarane brukte til? Er det ein marknad for det dei tilbyr? Er ordninga tilpassa behovet i musikkmiljøa? Korleis greier ein å balansere mellom krava til kvalitet og behovet til brukarane?
- Den pedagogiske rolla – kva betydning har denne i forhold til kva som var tenkt opphavleg?

Evalueringa er basert på gjennomgang av eksisterande dokumentasjon rundt ordninga og intervju både blant dei som er knytte til ordninga og blant brukarar. Målet var å danne seg eit bilete av erfaringar og oppfatningar av ordninga sett frå ståstaden til ulike aktørar. Ei rekke ulike grupper og interessentar har difor vore involverte. I tillegg har ein hatt tilgang på dokument i saka frå tidleg på 1980-talet fram til i dag. Alle kontraktar inngått i ordninga frå 1999 til 2006 ligg til grunn for ei kartlegging av bruken av ordninga.

Mål for Møremusikarordninga

Når ordninga blei etablert vart det lagt vekt på at Møremusikarane og måla for ordninga måtte vere forankra i dei behova og utfordringane som musikklivet i fylket hadde.

Dette resulterte i mål der Møremusikarordninga skulle bidra til ei

- Utvikling og kvalitetsheving av det musikkfaglege/musikkpedagogiske arbeidet i fylket og både i musikkskulen, grunnskulen, og det lokale musikklivet
- Kvalitetsheving i det lokale musikklivet musikalsk, teknisk og presentasjonsmessig.

- Større konsertfrekvens og høgare musikalsk kvalitet til dømes gjennom samarbeid med profesjonelle og amatørar, fokusering på kulturformidlings- og opplevingsaspektet.
- Arbeide for større forståing for kva musikk tyder for utøvarane og lyttarane og tilhøvet mellom dei i formidlingssituasjonen.
- Opparbeide ei større forståing for den rolla kulturlivet spelar som infrastrukturelt element i samfunnet, større allmenn kulturforståing.
- Sikre tilfredsstillande arbeidstilhøve for musikarane.

Gjennom Møremusikarane tilbyr Møre og Romsdal fylke i dag profesjonelle musikartenester til frivillig musikkliv, lag, organisasjonar, festivalar og private verksemdar i fylket. Ordninga omfattar åtte fast tilsette musikarar. Desse er tilsett i fulle stillingar med ei prosentvis deling mellom pedagogisk verksemd i faste kulturskular og utøvande oppdrag organisert gjennom Kulturavdelinga. Denne delinga er ordna slik at kulturskulane i Ulstein, Molde, Vestnes og Sunndal kjøper instruksjonstenester etter avtale med Møre og Romsdal fylke.¹ Kulturavdelinga står som formell arbeidsgjevar og oppdragsgjevar, men tilsettingane skjer i samråd med den enkelte kulturskule. Det er dei same kulturskulane som har vore knytt til ordninga sidan oppstarten av Møremusikarane i 1990.

Musikarane er med i tre faste ensemble. Tre musikarar er lokalisert i Sunndal, tre musikarar i Molde (desse er knytte til kulturskolen både i Molde og Vestnes), medan det også i utgangspunktet er tre møremusikarar knytt til kulturskolen i Ulstein. I Ulstein har ein av musikarane studiepermisjon og ei av dei andre stillingane har vore sett vakant sidan 2004. Dei fleste fast tilsette har vore i ordninga i mange år, fleire heilt sidan ordninga vart oppretta i 1990.

I tillegg til dei faste er fleire musikarar knytt til ordninga på frilansbasis. Møremusikarane har også ein del av stillingane si knytt til Rikskonsertane. Dette omfattar faste oppsetningar og turnear rundt i fylket i delar av året. Denne delen av verksemda er ikkje tema i evalueringa.

¹ Ulstein kommune sa opp avtalen med fylket våren 2007.

2. Bakgrunn

Bakgrunn for Møremusikarordninga

I forkant av etableringa av Møremusikarane, vart musikklivet i Møre og Romsdal kartlagt av Vestlandsforskning (Bach 1989). Denne kartlegginga var ein av fleire delrapportar i prosjektet *Kartlegging av musikklivet i Norge*, finansiert av Kommunenes Sentralforbund og Kultur- og vitskapsdepartementet etter initiativ frå Noregs Sang- og Musikkråd.

Konklusjonane frå denne delrapporten var med å legge grunnlag for opprettinga av Møremusikarordninga året etter. Det same gjaldt erfaringsgrunnlaget frå andre distriktsmusikarordningar, forprosjektet for Møremusikarordninga og innspel frå og reaksjonar på dette frå musikkmiljøet i fylket. Fylkeskulturstyret tok på seg ansvaret for å etablere ordninga, og fleire former for organisering vart vurderte.

Møremusikarane i dag

I dag blir møter ein mellom anna Møremusikarane gjennom heimesidene til fylket.² Her vert dei presentert som

... ei profesjonell musikarordning som skal sikre gode musikktenester til kulturlivet i Møre og Romsdal. Ordninga omfattar mellom anna Møre og Romsdal fylke sine fast tilsette musikarar og verksemda deira. I tillegg kan fylket på frilansbasis engasjere andre profesjonelle musikarar til oppdrag for kulturlivet i fylket.

Kontaktpersonar og dei ulike faste produksjonane til Møremusikarane vert presentert her. Sidene har også ei lenke vidare til informasjon om dei fast tilsette, deira grupper og kort om kva felt dei arbeider innanfor. Det er elles lagt ut informasjon som ein treng for å søkje om å kunne bruke av musikartenesta:

Kva kan Møremusikarordninga nyttast til?

Instruksjonsoppdrag, alle typer konsertar, akkompagnering, arrangering og komponering, assistansespill i amatørensemble, medverknad i profesjonelle ensemble, kulturelle innslag ved til dømes kurs, konferansar og møter, solistoppdrag, kursverksemd med meir.

² http://www.mrfylke.no/fmt_fagomrade_enkel.asp?g22663=x&gid=24579&tgid=22662

Kven kan søkje om Møremusikartenester?

Konsertarrangører av alle typer konsertar

Lag og organisasjonar

Det frivillige musikklivet som til dømes kor, korps, band og orkester

Det lokale næringslivet

Festivalarrangørar m.f.

Kva kostar Møremusikartenestene?

Prisgruppe 1 – fritidsmusikklivet

Timepris – 230,- pr time pr musikar

Samarbeidskonsert – 1000,- pr musikar

Sjølvstendig konsert – 1500,- pr musikar

Prisgruppe 2 – Brukarar med vesentleg anna offentleg støtte

Timepris – 300,- pr time pr musikar

Samarbeidskonsert – som prisgruppe 1

Sjølvstendig konsert – som prisgruppe 1

Prisgruppe 3 – Næringslivet

Timepris – i prinsippet til sjølvkost

Konsertar – eigendelen vert vurdert i kvart tilfelle

Ein tek atterhald om justering av satsane som følgje av den generelle løns- og kostnadsutviklinga

Korleis søkje om Møremusikartenester?

Fristen for å søkje er seinast 6 veker før arrangementstidspunktet. Bruk søknadsskjemaet som er lagt ved.

Kulturplanen for Møre og Romsdal slår fast at kulturtilbod er eit samfunnsgode, og at det offentlege difor, saman med fleire aktørar, "tar eit ansvar for å gje folk eit stort og mangfaldig kulturtilbod" og ser på det som eit mål at "alle som bur i Møre og Romsdal skal kunne delta aktivt i kulturlivet uavhengig av helse, økonomi og bustad" (Møre og Romsdal fylke 2002:28). I eit avsnitt om samarbeid mellom profesjonelle og amatørar ser politikarane det som ei utfordring "å styrke det profesjonelle nivået i fylket og få til samarbeid med amatørar på ulike felt" (ibid:32). I dette ligg det ein frå politisk hald framleis er opptatt av å arbeide for vidare profesjonalisering av kulturlivet allment i fylket, og at det skal vere god dekning av kulturtilbod uansett kor i fylket ein er busett. Møremusikarordninga er eit av verkemidla Møre og Romsdal fylke sjølv disponerer for å nå desse måla.

Kulturlivet blir sett som viktig i den vidare utviklinga av fylket, ikkje minst i eit fylke der ein legg på vekt på bustadsattraktivitet for å sikre rekruttering av framtidig arbeidskraft. Studien *Jakta på det regionale menneske*, viste til dømes at blant det som vart definert som nøkkelarbeidskraft i ulike delar av arbeidslivet i Møre og Romsdal la mange legg vekt på kulturattraksjonar som ei viktig sider ved det å kunne leve det gode liv fylket (Båtevik, Olsen og Vartdal 2003). Arrangement som jazzfestivalen i Molde nådde høgt opp for folk busette i ulike delar av fylket, medan Operafestivalen i Kristiansund hadde sterkast posisjon for dei som var busette i den nordlegaste delen av fylket. Sjølv om naturopplevingane oftare blir trekt fram enn kulturopplevingane, er det mange som er opptekne av det å ha tilgang til begge. Det gjeld ikkje minst kvinnene. Kvinnene høyrer gjerne både jazz og opera med havbåra som akkompagnement og med vestlandsfjell som kulisse (Båtevik, Olsen og Vartdal 2002: 14). Fleire er også opptekne av at dei kan få tilgang til artistar på nasjonalt nivå, anten det er snakk om musikk eller andre kulturuttrykk.

Møremusikarane og andre distriktmusikarar

Møremusikarane er ei utgåve av ei ordning som ein finn i ulike variantar av i ulike delar av landet. I evalueringa av regionale muskarordningar *Musikkformidling i Distrikts-Norge* (Nesheim 1996), blir det omtala ordningar med regionale muskarar i ti ulike fylke.³ Eitt av desse fylka var Møre og Romsdal. Måla for evalueringa var å definere stillingsinnhaldet i dei regionale muskarstillingane og å kome fram til korleis den profesjonelle musikkfaglege kompetansen kan nyttast best mogleg. Organisering av ordningane, stillingsinnhaldet og problemstillingar knytt til kompetanse vart drøfta i evalueringa.

Informantar i undersøkinga var blant anna muskarar, kommunar, representantar for fagforeiningar og arbeidsgjevarar. Tanken var å sjå på ulike organisasjonar og stillingsinnhald som finst, samt å sjå kva for kompetanse muskarane har i dei ulike fylka. Undersøkinga viser at fylka opererar med ulike typar stillingar med ulik vektning mellom pedagogisk og utøvande del. Kven som er primær oppdragsgjevar varierar, men kommunale muskarar utgjer 69 % (Nesheim 1996:10). Kombinerte stillingar vert sett på som eit udelt gode, samstundes ønskjer muskarane seg ein større del utøvande arbeid i stillingane sine. Det kjem også fram at dei regionale muskarane er godt utdanna, med eit gjennomsnitt på 5 års utdanning. Det er semje

³ Evalueringa frå 1996 omfattar både muskarar som er tilsette både i fylkeskommunen og primærkommunen. Kravet var at stillingane hadde ein utøvande del som utgjorde minst 20 prosent av stillinga.

om at stillingane bør ha lokal forankring og at ordningane er viktige for lokalmiljøet eller regionen.

Det er også gjennomført egne evalueringar av nokre av ordningane. Dette gjeld *Musikk i Oppland* (Riese og Vaagland 1997) og *Musikktjenesten i Nord-Trøndelag* (Lysø og Sønstebø 2000), samt *Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge* (Simonsen 1995). Desse evalueringane er såleis gjennomført eit stykke tilbake i tid. I mellomtida er til dømes ordninga i Oppland, som var organisert som eit prosjekt, lagt om. Brukarane av *Musikk i Oppland* var godt nøgde med innhaldet i tenestene. Med tanke på organisering og administrasjon av ordninga var det derimot ein del misnøye og frustrasjon. I rapporten peiker ein på mangel på kommunikasjon som ei årsak til dette. I Nord-Trøndelag blir det peikt på behov for å utvikle fleire sider ved ordninga vidare. Det blei etterlyst ei utviding av den utøvande, kunstnariske og prosjektorienterte delen av tenestene. Det blei også peikt på behov for å styrke kvaliteten både for musikarane og produsent. Vidare var det sagt at det var behov for å betre både intern og ekstern samhandling, betre marknadsføring og betre organisering.

3. Grunnlaget for evalueringa

Evalueringa byggjer i første rekke på kvalitative intervju med brukarar av og tilsette i ordninga. Opplegget for arbeidet og utarbeiding av spørjeguidar er gjort i samråd med oppdragsgjevar. Rammene for ordninga var for knappe til gjennomføre oppmøteintervju med alle involverte partar. Dei fleste informantane er difor kontakta per telefon.

Møremusikarane omfattar mange typar brukarar og fleire typar tilsette, noko som kravde ei brei tilnærming til arbeidet. Mange ulike aktørar er kontakta. I tillegg har ein gått gjennom alle kontraktar frå og med 1999 til og med 2006. På denne måten har ein kunne kartlegge aktiviteten knytt til den utøvande delen av stillinga nokså detaljert.

Alle intervju er nedskreve, men det er ikkje lagt vekt på ordrette sitat. Dette er heller ikkje nytta i rapporten. I eitt tilfelle har informanten lese gjennom oppsummeringa frå intervjuet, og gitt tilbakemeldingar om mindre justeringar. Elles har ingen av informantane vurdert materialet i etterkant av intervjuet. Nedanfor følgjer ei oversikt over informantar og metodar brukt i evalueringa, samt detaljar vedrørande datainnsamlinga.

Det er gjennomført **intervju med dei sju fast tilsette** Møremusikarane. Fem av desse møtte til fellesintervju i Molde. Dette intervjuet var lagt opp som ein erfarings- og kunnskapsutveksling. Eitt intervju vart av praktiske årsaker gjennomført på telefon, og eitt intervju vart gjennomført i Møreforskning sine lokale i Volda. Ein fast tilsett muskar er i studiepermisjon, og har ikkje vore intervjuet, då han er i utlandet.

Av om lag 50 **frilansmusikarar** som vert nytta i Møremusikarordninga, vart 15 plukka ut som aktuelle for **intervju** i samarbeid med Kulturavdelinga. Det vart lagt vekt på å få med muskarar som hadde vore med lenge i ordninga, som representerte ulike instrument og som budde i ulike delar av fylket. Av desse vart det gjennomført ni intervju, alle på telefon. For dei andre var det vanskeleg å finne avtalar for å gjennomføre intervju i den aktuelle tidsperioden. Fast tilsette og frilansarar blei bedne om å svare på om lag dei same spørsmåla knytt til arbeidsvilkår, sterke og svake sider ved Møremusikarane i høve målsetjingane, og å kome med forslag til endringar som kunne medverke til å betre ordninga. Nokre spørsmål var ikkje aktuelle for dei som er tilsett på frilansbasis, så det var utarbeidd

ein eigen versjon av spørjeguidentilpassa desse. Spørsmåla vart på førehand sendt ut per e-post, slik at musikarane kunne vere førebudd til intervju.

Tabell 3.1 Oversikt over informantar og metodeval i undersøkinga.

Informantar	Tema	Metode	Tal informantar
Fast tilsette musikarar	Arbeidstilhøve Rekruttering Utfordringar Endringar	Kvalitative gruppeintervju og intervju per telefon	7
Frilansmusikarar	Arbeidstilhøve Rekruttering Utfordringar Endringar	Kvalitative intervju per telefon	9
Kulturskulane innanfor ordninga	Arbeidstilhøve Korleis ordninga verkar på kulturskolen Utfordringar i ordninga og i kulturskolen allment	Kvalitative intervju per telefon	4
Kulturskulane utanfor ordninga	Sterke sider ved ordninga Svake sider ved ordninga Endringar	Spørjeskjema per e-post	10
Brukarar 2006	Erfaringar med bruk	Kort kartlegging per telefon	39
Potensielle brukarar	Kjennskap og moglege bruk i større verksemdar.	Kort kartlegging per telefon	10
Kontraktar 1999-2006	Type brukarar, timetal, type musikal, type oppdrag.	Gjennomgang alle kontraktar, kvantitativ analyse	728*

*Tal kontraktar i perioden.

Det er **fire kulturskular** i fylket som er knytt til ordninga med om lag 50 % stilling per musikal. Rektorane på desse skulane vart intervju per telefon. Dei fekk spørjeskjema tilsendt nokre dagar før intervjuet. Dei vart bedne om å ta stilling til arbeidstilhøva for dei tilsette i ordninga, korleis tilbodet gjennom Møremusikarane har verka på kulturskolen, utfordringar i høve organisering av ordninga, og kva dei gjerne ser var annleis for at ordninga skal passe til dagens utfordringa i kulturskolen. Alle fire rektorar deltok i intervju.

Også brukarane vart intervju. **Brukarane i 2006** vart kontakta på telefon, for eit kort intervju med tanke på deira bruk og erfaringar med Møremusikarane. Dette

året vart det teikna 80 kontraktar. Det var likevel langt fleire brukarar, i og med at same brukarar hadde teikna fleire kontraktar. I tillegg var det enkelte informantar som representerte fleire brukarar. Dette resulterte i 39 intervju. I tillegg var det fire representantar for brukarane som vi ulike grunnar ikkje fekk gjennomført intervju med. Brukarane vart delt i to grupper, der ei gruppe i samråd med Kulturavdelinga vart definert som "storbrukarar" av ordninga. Dette var større, faste institusjonar som brukar ordninga årleg eller oftare. I alt seks av desse institusjonane vart intervjuet. Blant dei mindre brukarane, i hovudsak kor, korps og andre frivillige organisasjonar, vart det såleis gjennomført 33 intervju. Vi ville vite kva type oppdrag dei brukte Møremusikarane til, kor nøgd dei var med tilbodet dei fekk gjennom ordninga, og på kva måte ordninga kunne verte betre tilpassa deira behov. Alle intervjuet var bygd over same lest, men "storbrukarane" fekk ein del oppfølgingsspørsmål som ikkje gjekk til resten av brukarane.

Kulturskulane i fylket fekk også spørsmål om kjennskap til og oppfatningar om ordninga.⁴ I alt 26 skular vart kontakta, men berre 10 kulturskular svarte etter purring. Kartlegginga vart gjennomført ved utsending per e-post, der kulturskulerektorane også vart bedne om å svare per e-post. Svara som kom inn tydar på at kulturskulane utanfor ordninga i liten grad har eit aktivt forhold til ordninga. Enkelte gav også uttrykk for at dei ikkje kjende til ordninga i det heile. Vi vurderer at få svar frå desse skulane, nettopp er uttrykk for at dei kjenner for lite til ordninga til å vurdere dei spørsmåla vi reiste.

I tillegg vart det gjennomført ei lita ringerunde til ein anna gruppe **potensielle brukarar** av ordninga, nemleg kommersielle aktørar i næringsliv. Ein rask gjennomgang av kontraktar inngått dei siste åra, viste at denne gruppa i svært liten grad nyttar det musikalske tilbodet Møremusikarane representerer. Rammene for evalueringa tillet inga omfattande og systematisk oppfølging av dette temaet, vi valde difor å gå ut til 10 større verksemder i fylket for å få innsikt i deira kjennskap til ordninga. Vi spurde om kor vidt dei kjende til Møremusikarane, korleis dei i tilfelle vart kjend med ordninga, kva type tilbod dei kunne vere interessert i og eventuelt kvifor dei ikkje nytta tilbodet. Utvalet av verksemder vart gjort etter spreining på geografi i fylket og etter type verksemd. Verksemdene vart kontakta på telefon, og ein spurde primært etter den i verksemda som har ansvaret for å leige inn ekstrene krefter til kulturelle innslag.

⁴ Ein del kulturskular var ikkje kontakta i denne delen av undersøkinga, fordi leiarane ved skulane vart intervjuet i kraft av dei hadde andre rollar i evalueringa.

Det vart i alt er det registert **728 kontraktar i perioden frå og med 1999 til og med 2006**. Kontraktane gav opplysningar om type brukar og oppdrag, tal timar og om oppdraget vart gjennomført av ein fast tilsett Møremusikar eller frilansar, samt kva kommune oppdraget vart tinga frå, og kor oppdraget vert gjennomført. Vi har også hatt tilgang på kontraktar frå før 1999, men desse var lite strukturert og mangelfulle. I tillegg skifta Kulturavdelinga system for registrering av kontraktar, slik at ein ikkje utan vidare kan samanlikne kontraktane før og etter dette tidspunktet. Difor er det berre kontraktane frå og med 1999 som ligg til grunn for kartlegginga. Siktemålet med å gå gjennom desse, har vore å sjå på endringar i bruken av ordninga over tid, både med tanke på geografisk spreing av oppdrag og om det er endring meir allment i høve kva Møremusikarane vert brukte til.

Den metodiske tilnærminga vi har brukt gjev ikkje grunnlag for å sjå på alle sider ved målsetjingane i ordninga i høve dagens utfordringar. Dette ville krevje ein grundigare studie av korleis musikklivet artar seg i fylket i dag. Det som kjem fram av intervjuva vi har gjennomført, tyder på at musikklivet allment er annleis no enn i 1990. Ein kan tenke seg at ein ved nærare dialog med brukarar, kulturskulane både utanfor og innanfor ordninga, samt representantar for det frivillige musikklivet (kor, korps, orkester) og utdanningsinstitusjonane (vidaregåande skular og høgskular), kunne få eit endå breiare innblikk i kva utfordringar ordninga møter i dag. Slik sett kan det vere nyttig med ei ny kartlegging liknande den Vestlandsforskning gjennomførte i 1989. Då kan ein få eit betre grunnlag for eventuelt å diskutere meir inngåande dei overgripande spørsmåla i høve ordninga.

To av målsettingane er ikkje vurderte i denne evalueringa. Dei går på overordna trekk ved formidlingssituasjonen i møtet mellom utøvar og publikum, og kulturforståinga allment. Forholdet mellom Rikskonsertane og Møremusikarane er i forståing med oppdragsgjevar heller ikkje særskilt vurdert.

4. Møremusikarar for alle?

Stillingane til Møremusikarane er mellom anna baserte på oppdrag frå lag og organisasjonar, kulturinstitusjonar og andre eksterne oppdragsgjevarar. Det kan vere snakk om å drive instruksjon og opplæring, medverke i større eller mindre oppsetningar, ha musikkinnslag ved tilstellingar osv. Til grunn for desse oppdraga ligg det ei kontrakt mellom fylket og oppdragsgjevarar. Det er desse kontraktane som gjev grunnlag for å kartlegge denne delen av aktiviteten. På basis av kontraktane frå perioden 1999 til 2006, har vi laga ei oversikt av denne sida ved verksemda til Møremusikarane.⁵

Kontraktane viser at Møremusikarane er klart meir synlege i nokre kommunar enn i andre. Det er naturleg nok i dei største kommunane at Møremusikarane har hatt flest oppdrag.

- Av dei tre største byane er **Molde** på **topp i fylket**. I løpet av desse åtte åra, har Møremusikarane gjennomført 133 oppdrag i Molde, mot 118 i Kristiansund og 81 Ålesund.
- Blant **dei minste kommunane** er det **stor variasjon** i tal oppdrag. Det er i alt tre kommunar der Møremusikarane ikkje har hatt oppdrag i perioden. Alle desse er å finne blant dei minste kommunane i fylket og er plasserte i kvar sitt fogderi. Dette gjeld kommunane Sandøy, Misund og Tustna.

Bruken av Møremusikarane speglar truleg fleire forhold. At det er langt fleire brukarar i dei største kommunane vil for det første vere resultat av at det er langt fleire potensielle brukarar i slike kommunar. For å få ei meir meningsfull samanlikning mellom kommunane, kan ein vekte bruken etter folketal. Dette har vi gjort med å bruke Ålesund som samanlikningsgrunnlag. Dette er den mest folkerike kommunen i fylket. Samstundes er Ålesund den av dei tre største byane der Møremusikarane hadde færrest oppdrag i den perioden vi ser på her. Dette gjer at Ålesund samla kjem ut som ein kommune der Møremusikarane korkje har hatt svært mange oppdrag eller svært få oppdrag målt etter folketal. Vi har difor sett forholdet mellom tal oppdrag og befolkning til verdien 1 for Ålesund sin del. Kommunar som har hatt same forhold mellom tal oppdrag og befolkning, får såleis same verdi, noko som gjeld berre ein av dei andre kommunane i fylket, nærare bestemt Giske. Dei kommunane der det relativt sett er teikna færre kontraktar enn i

⁵ Vi har avgrensa oss til denne perioden, fordi materialet før denne tid var for ufullstendig til at det kan brukast til ei slik kartlegging som vi gjer her.

Tabell 4.1 Rangering etter kva kommunar som har overrepresentasjon av kontraktar med Møremusikarane i perioden 1999-2006, jamført med Ålesund.

Kommune	Overrepresentasjon i tal kontraktar jamført med	
	Ålesund	Tal kontraktar
Tingvoll	4,5	28
Ulstein	3,7	50
Kristiansund	3,4	118
Sunndal	3,2	47
Molde	2,7	133
Sande	2,5	13
Volda	2,0	33
Hareid	1,7	16
Surnadal	1,6	20
Stordal	1,5	3
Herøy	1,3	22
Aukra	1,3	8
Ørskog	1,2	5
Vestnes	1,2	15
Norddal	1,1	4
Ålesund	1,0	81

Ålesund, har fått verdiar under 1, medan dei kommunane der det er teikna relativt fleire kontraktar enn i Ålesund har fått verdiar over 1. Dette reknestykke gjev følgjande bilete:

- Vi finn relativt **høg bruk** av ordninga i **både små og store kommunar**. Den kommunen som **relativt sett er den største brukar** av ordninga, målt i tal kontraktar sett i forhold til eiga folkemengde, **er Tingvoll**. Det er teikna i alt 38 kontraktar med oppdragsgjevarar i denne kommunen i løpet av perioden frå og med 1999 til og med 2006. Dersom Ålesund skulle vore på same nivå som Tingvoll, ville dette ha betydd at det hadde vorte teikna 363 kontraktar i Ålesund.
- Tingvoll med sine vel 3.000 innbyggjarar er såleis ein av dei små kommunane der Møremusikarane har vore godt synlege. **Også andre av dei mindre kommunane i fylket er å finne høgt på lista**. Dette gjeld ikkje minst Sande, som med vel 2.500 innbyggjarar er nummer seks på lista.

- Samstundes ligg store kommunar som Kristiansund og Molde høgt på lista.
- Mange av dei andre kommunane som kjem **høgt på lista er kommunar** kan karakteriserast som **mellomstore** i Møre og Romsdal. Kommunar som Ulstein, Sunndal og Volda er døme på dette.

Tabell 4.2 Rangering etter kva kommunar som har underrepresentasjon av kontraktar med Møremusikarane i perioden 1999-2006, jamført med Ålesund.

Kommune	Underrepresentasjon i tal kontraktar jamført med Ålesund	Tal kontraktar
Ålesund	1,0	81
Giske	1,0	13
Frei	0,9	10
Smøla	0,9	4
Halsa	0,9	3
Haram	0,9	15
Fræna	0,8	15
Averøy	0,8	9
Gjemnes	0,7	4
Rauma	0,7	10
Stranda	0,6	6
Neset	0,6	4
Eide	0,6	4
Sykkylven	0,6	9
Skodje	0,6	4
Rindal	0,5	2
Sula	0,3	5
Ørsta	0,2	5
Aure	0,2	1
Vanylven	0,1	1
Midsund	0,0	0
Sandøy	0,0	0
Tustna	0,0	0
Anna fylke	-	6
Uppgitt	-	2

- Sjølv om det er døme på små kommunar som når godt opp i denne samanhengen, er likevel **dei minste og mest spreiddbygde kommunane lite representerte høgt oppe** på lista. Den største av dei fem kommunane som ligg lengst nede på lista er Vanylven med sine vel 3.500 innbyggjarar.
- At biletet likevel er samansett, ser vi også i denne enden av lista. **Ørsta er den fjerde største** kommunen i Møre og Romsdal målt i folketal. Her er det registrert **fem kontraktar i løpet av perioden frå og med 1999 til og med 2005**. Dersom Ørsta skulle ha nådd opp på tilsvarande nivå som Ålesund relativt sett, måtte Møremusikarane vorte engasjert gjennom 20 kontraktar i Ørsta.

Når ein les denne rangeringa, må ein også ha in mente at skilnaden på tre eller fire kontraktar, kan gje relativt store utslag for kvar små kommunar hamnar på lista. Difor er det viktig å sjå på hovudmønster og ikkje legge for mykje i tala for enkeltkommunar, i alle høve ikkje så lenge det er snakk om dei minste kommunane.

I tabellen blir det ikkje teke høgde for at kontraktane kan variere i omfang i forhold til kor mange timar musikarane er disponible for oppdragstakar. Her kan det vere store skilnader. Problemet er at kontraktane er for mangelfulle til å gje eit godt bilete av dette. Vurdert ut frå det materialet som ligg føre, er det klart at ein del av dei kommunane som ligg høgt på lista, ville kome enno høgare opp, om vi vekta for tal timar som låg i kontraktane. Tunge brukarar i dei største byane som Operaen i Kristiansund, Kristiansund kirke-, kunst-, og kulturfestival, Teateret Vårt, Ålesund Symfoniorkester og Herøyspelet kan nemnast her. Omfanget varierer her ein del frå år til år, men særleg Operaen i Kristiansund disponerer Møremusikarar mange timar årleg. Kristiansund (inkludert Frei) skil seg utan tvil kraftig ut. Legg vi 2006 til grunn, omfatta kontraktane der timetalet var registrert, i alt 681 timar i Kristiansund. Dette omfattar meir enn halvdel av dei 1296,5 timane som blei kontraktfesta i alt dette året. Same året vart det registrert kontraktar med i alt 126,5 timar der framføringsstad var Molde og tilsvarande 67,5 timar i Ålesund.⁶

Ulike variablar vil kunne påverke bruk eller ikkje bruk av dei tenestene Møremusikarane tilbyr. Om vi søker mønster i oversikten som tabell gjev, er det mykje meir enn storleik og sentralitet på kommunane, som er med å styre bruken. Ein kan trekke fram nokre nærliggande variablar:

- Kommunar som sjølve har **Møremusikarar i eige nærmiljø**, ligg **alle på øvste del** av lista.

⁶ Særleg kontraktar med framføringsstad Molde er utan oppgitt timetal.

- Kommunar med eitt breitt musikkliv og tunge kulturinstitusjonar, vil sannsynlegvis ha behov for tenester frå profesjonelle musikarar. Samstundes kan ein gjennom dei aktuelle institusjonane ha **nøkkelpersonar** som kjenner til Møremusikarordninga og kva denne kan tilby. Det er nærliggande å trekke Kristiansund fram som eit døme på dette.
- Behovet for å hente inn profesjonelle musikarar gjennom ordninga kan vere mindre, dersom ein har **tilgang på profesjonelle musikarar utanfor ordninga**. Dette kan vere ei av forklaringane til Ålesund skil seg ein del ut frå dei Kristiansund og Molde. Ålesund strykekvartett, som er ein kommunalt tilsett strykekvartett sett saman av profesjonelle musikarar. Dei vil kunne fylle ein del av den rolla Møremusikarane til dømes har i Molde. For Ålesund sin del har det vore nemnt at ein har særleg nær kontakt med Musikkhøgskulen i Oslo, der studentar herifrå også fungerer som ein tilsvarende ressurs som Møremusikarane gjer andre stander.
- Det kan også vere kommunar med aktivt musikkliv ikkje kjem særleg høgt på listene, **fordi musikklivet langt på veg er sjølvgåande**, basert på lokale krefter. Sandøy blir frå fylket si side vurdert som eit døme på dette.
- **Mindre kommunar** vil gjerne i større grad vere **avhengig av enkeltpersonar** som fungerer som eldsjeler og/eller sit i nøkkelposisjonar i musikklivet. God kjennskap til ordninga kan vere utslagsgjevande i ein slik samanheng. Tingvoll og Sande har vore trekt fram som døme på dette, der særleg organistane har hatt ei viktig rolle.

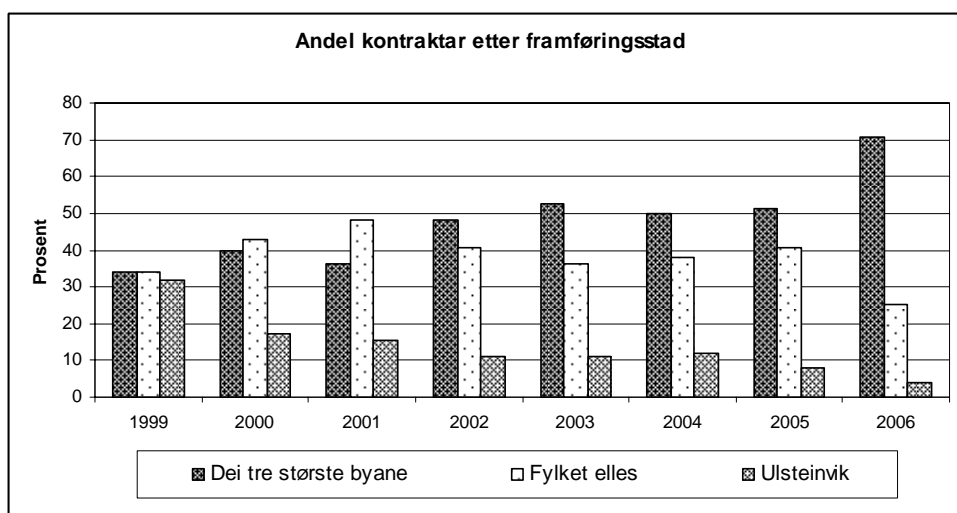
Endring over tid

Tal oppdrag varierer frå år til år. Særleg for dei mindre kommunane kan det vere stor variasjon i bruken av ordninga. Til dømes var åtte av dei 28 kontraktane som vart teikna i Tingvoll frå eitt og same år.

- Det har skjedd ein god del **endringar i forholdet mellom regionane** i løpet av perioden 1999-2006. Særleg **Kristiansund- og Molde-regionen** har fått **fleire kontraktar** over tid. Medan i alt 39 prosent av oppdraga vart utførte i desse to regionane i dei tre første åra vi har registrert (1999-2001), vart heile 55 prosent av oppdraga utførte i desse to regionane i dei tre siste åra som er registrerte (2004-2006).
- **Nedgangen** har vore tydelegast i **Ulstein-regionen**, der 22 prosent av oppdraga var knytt til regionen i perioden 1999-2001, mot 8 prosent i perioden 2003-2006. Redusert kapasitet blant dei faste musikarane i Ulstein er ei nærliggande forklaring til denne utviklinga (jf. kapittel 1). Samstundes kan dette vere ein god illustrasjon på kva det vil seie at

musikarane er lokaliserte i regionen. Ei etablert ordning med Møre-musikarar lokalt, gjev også etter alt å døme fleire oppdrag i regionen.

- **Veksten** i oppdrag i Molde- og Kristiansundsregionane er særleg **knytt til bykommunane Kristiansund og Molde**.⁷ I treårsperioden 1999-2001 vart 28 prosent av dei totale oppdraga gjennomført i desse to byane. I treårsperioden 2004-2006 vart 46 prosent av oppdraga gjennomførte i desse to byane. Nesten halvdel av alle oppdraga til Møremusikarane vart såleis utførte i desse byane i denne perioden. Samstundes gjekk Ålesund sin part av oppdraga ned, om vi samanliknar dei to same periodane.
- Det har såleis skjedd **ei klar sentralisering av oppdraga**, vurdert ut frå framføringsstad for oppdraga som kjem inn under møremusikarordninga i perioden (figur 4.1). Omfordelinga er i første rekke knytt til vekst i byane kombinert med den sterke nedgangen som har prega Ulstein-regionen.



Figur 4.1. Fordeling av kontraktar etter framføringsstad i Møre og Romsdal. Prosent.

Samstundes kan det også vere grunn til å vurdere utviklinga for kommunane elles i fylket. Her er utviklingstrekkka ikkje eintydige. Om ein ser vekk frå 2006, der oppdraga var svært sentraliserte, gjev figuren uttrykk for at talet på oppdrag i desse områda har gått litt opp og ned rundt eit gjennomsnitt på 40 prosent av alle oppdraga. Om ikkje utviklinga i 2006 er

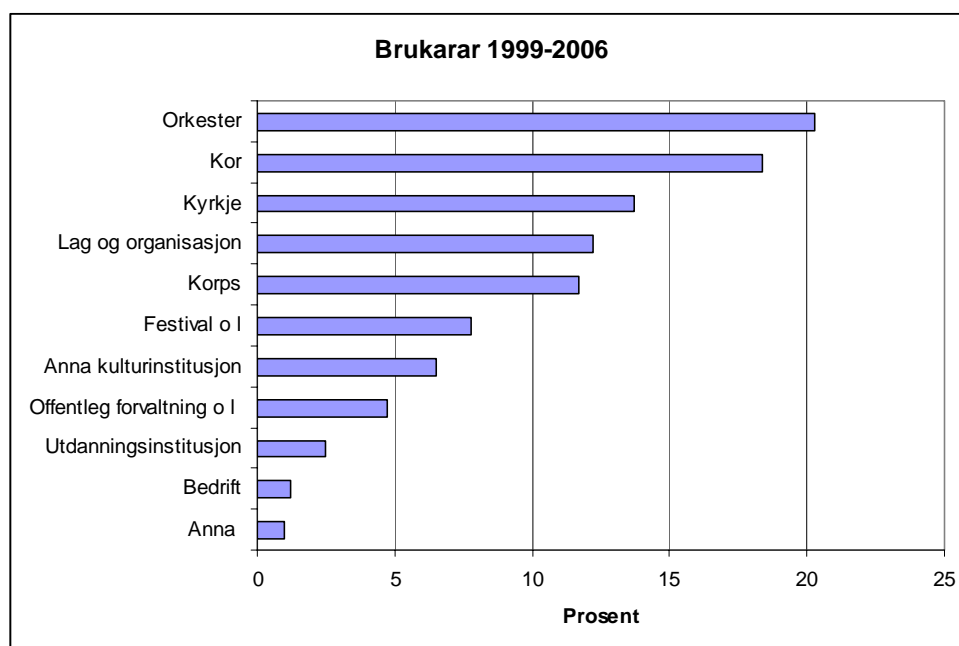
⁷ Kristiansund inkluderer i dette tilfelle også Frei.

uttrykk for ei ny utvikling, er dette truleg det ein kan kalle "naturlege svingingar" frå år til år.

Dei største byane i fylket har alle ein stor del av oppdraga. I mindre kommunar er variasjonen stor. Tingvoll er relativt sett den største brukaren av tenestene. Alle som har faste Møremusikarar tilsett ved kulturskule i eigen kommune, kjem godt ut i høve bruk av Møremusikarane elles. Nøkkelpersonar ser ut til å vere ein nøkkelfaktor for å kjenne til og nytte ordninga fullt ut. Det ser ut til å ha vore ei sentralisering av oppdraga dei siste 10 åra.

Kven er brukarane ?

Møremusikarane blir brukte av ei lang rekke institusjonar i fylket. Dette samsvarar i høg grad med dei som er definerte som brukargrupper for ordninga (jf kapittel 2).



Figur 4.2. Fordeling av kontraktar etter brukarar. Prosent.

- Ulike oppdrag for **orkester, kor og korps utgjør halvdelen** av aktiviteten, målt i tal kontraktar.
- Ulike oppdrag for **kyrkje, lag og organisasjonar er også vanlege.**

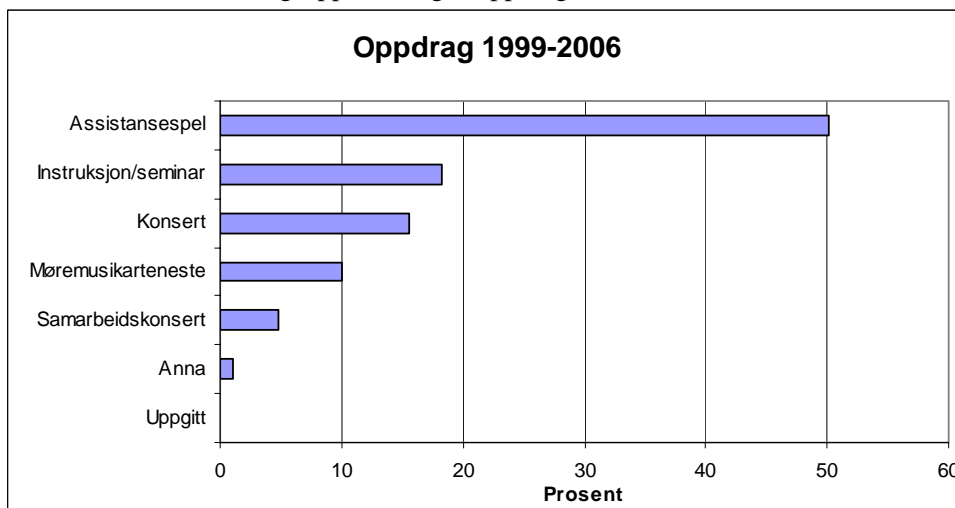
- Med unntak av nokre svingingar frå år til år, er det berre små forskyvingar mellom dei ulike brukargruppene over tid.

Av dei brukargruppene som er nemnt spesielt, er det **lokale næringslivet svakast** representert blant brukarane i perioden 1999-2006. Vi tok difor kontakt med ti større bedrifter, som ein liten sjekk av deira kjennskap til ordninga (jf kapittel 3). **Svært få** av dei verksemdene vi kontakta i undersøkinga, **kjente til ordninga**. Felles for dei fleste var at **dei kan tenke seg å nytte Møremusikarane** sine tenester i samband med kundebesøk, markeringar, kurs eller anna, og at dei har svært høge krav til kvalitet på eit slikt tilbod. Verksemdene har også høge krav til at dei ulike arrangementa skal vere enkle å gjennomføre. Difor nyttar fleire av verksemdene i dag event-byrå som tar seg av heile arrangementet. I mange tilfelle vert verksemdene kontakta direkte av musikarar med tilbod, på den måten har dei tilgang på musikartenester utanfor ordninga.

Orkester, kor og korps utgjer halvparten av kontraktane. Næringslivet kjenner og nyttar i svært liten grad ordninga.

Type oppdrag

Med ei samansett brukargruppe, har også oppdraga ulik karakter.



Figur 4.3. Fordeling av kontraktar etter type oppdrag. Prosent.

- **Assistansespel** utgjer i seg sjølv **halvparten av oppdraga**. Dette er oppdrag der **musikarane har støttefunksjonar** for andre musikarar. Det same gjeld mykje av den aktiviteten som er knytt opp til festivalar, der Møremusikarane til dømes går inn som ein del av eit større orkester.
- Saman med assistansespel, utgjer andre **oppdrag** med ein klar **utøvande karakter** den **vesentlege delen av kontraktane**. Dette er oppdrag i form av konsertar og møremusikarteneste (kortare musikkinnslag)
- Oppdrag med meir **pedagogisk karakter**, som instruksjon og seminar, utgjer knapt **ein femtedel** av oppdraga i perioden.
- Det har vore ein **auke i assistansespel over tid**, der volumet på slike oppdrag har auka med tida, medan det er **færre oppdrag knytt til instruksjon og seminar**. Ei samanlikning av dei tre første åra i perioden med dei tre siste åra i perioden, viser at andelen oppdrag kategorisert som assistansespel har auka frå 46 til 55 prosent, medan andelen oppdrag under nemninga instruksjon/seminar er redusert frå 24 til 14 prosent.

Assistansespel utgjer halvparten av oppdraga i dag. Denne delen har auka over tid. Oppdrag av utøvande karakter totalt utgjer største delen av oppdraga. Pedagogiske oppdrag utgjer i dag om lag ein femtedel, og talet på slike oppdrag delen går ned.

Dei faste musikarane og frilansarmusikarane

I tillegg til dei faste møremusikarane, er det mange frilansarar involverte i ordninga. Målt i tal oppdrag, utgjer frilansarane ein viktig del av ordninga.

- **Halvparten av kontraktane er teikna med frilansarar.**
- I **38 prosent** av tilfella er det **utelukkande faste møremusikarar** som har stått for oppdraga.
- **Resten** av oppdraga er gjennomførde som **samarbeid mellom dei faste musikarane og frilansmusikarar.**
- Det har vorte **fleire oppdrag med samarbeid** mellom faste møremusikarar og frilansarar **over tid**. Slike oppdrag har auka frå 9 prosent dei tre første åra til 14 prosent dei tre siste åra av perioden 1999-2003.
- Det er særleg i **Kristiansund-regionen** at kontraktar med **frilansmusikarar dominerer**. Heile 71 prosent av kontraktane i denne regionen er oppdrag til frilansarar. Tilgang på mange frilansmusikarar og

mangel på faste møremusikarar kan vere ei forklaring til dette. Noko av det same er tilfelle i Volda/Ørsta-regionen, der 63 prosent av kontraktane involverer utelukkande frilansarar.

- Vidare har **dei faste møremusikarane** ein **større del av oppdrag** i dei regionane der **dei sjølve er lokaliserte**. Dette er mest tydeleg i Ulstein-regionen, der dei faste møremusikarane har utført 61 prosent av oppdraga i perioden aleine. Den nedgangen i kontraktar som har vore i denne regionen i perioden fram til 2006, speglar truleg dette. Når tal faste møremusikarar i regionen har vore sterkt redusert, har også tal oppdrag i regionen gått sterkt ned.
- **Surnadal-regionen skil seg** frå dei andre regionane, ved at innslaget av faste møremusikarar som har hatt **oppdrag i regionen er høgt**, trass i at regionen sjølv ikkje har slike musikarar. Halvdelen av oppdraga i denne regionen, har faste møremusikarar stått for aleine. Nærleiken til Sunndal og dei faste møremusikarane som held til der, er ei nærliggande forklaring.

Halvparten av kontraktane er teikna med frilansarar. Størstedelen av oppdraga i ordninga er utført som samarbeid mellom fast tilsette og frilansmusikarar. Slikt samarbeid har vorte meir vanleg over tid. Dei faste musikarane har flest oppdrag i regionen der dei er lokaliserte.

Brukarane 2006 – erfaringar i kortform

I tillegg til kartlegginga, vart i alt 39 brukarar intervjuet over telefon for å få tak i deira erfaringar med bruken av ordninga. I denne oppsummeringa har vi delt desse i to grupper. Vi har plukka ut dei ti brukarane som har brukt ordninga mest og samanlikna desse med andre brukarar. Desse ti har det til felles at dei har brukt ordninga mange gonger tidlegare, eller har teikna tre kontraktar eller meir i 2006 og samstundes også brukt ordninga av og til tidlegare. Mange av desse brukarane har også svart på spørsmål i ein utvida spørjeguide og ein del av tilbakemeldingane frå denne delen er også trekt inn i analysen i kapittel 5.

- Det er i alt **ti av dei 39** brukarane (26 prosent) som er **brukar ordninga for første gang** i 2006. Halvdelen (51 prosent) har brukt ordninga av og til eller ein sjeldan gong tidlegare. **Dei store brukarane**, som har brukt ordninga mange gonger er såleis **i klart mindretal** blant brukarane, men

har gjerne med store oppdrag der det er sett av mange timar til bruk av Møremusikarane.

- Dei ti som har brukt ordninga mest er dei store orkestra, større festivalar, samt nokre kor. Dei som har brukt ordninga mindre representerer ei breiare gruppe brukarar, der lag og organisasjonar, kor og korps er dei vanlegaste.
- **Dei fleste brukarane** har erfaring med Møremusikarane ved at dei er leidd inn for å **framføre eitt eller fleire musikkstykke**, eller at dei har **forsterka brukarane si gruppe** eller orkester. Desse representerte 82 prosent av dei registrerte oppdraga. Det første, framføring av eitt eller fleire musikkstykke, er naturleg nok mest vanleg for dei som brukar ordninga minst, medan det siste, forsterking av eiga gruppe eller orkester, var mest vanleg blant dei ti som brukar ordninga mest.
- **Nesten alle brukarane er godt nøgde** med det **musikalske tilbodet** dei får gjennom Møremusikarane (90 prosent seier seg heilt einig i ein slik påstand). Berre i eitt av 39 tilfelle blir det gitt uttrykk for at brukarane berre er middels nøgd.
- **Tre av fire** brukarar er heilt einige i **ordninga er organisert** på ein måte som er **godt tilpassa eige behov**. Det er dei som brukar ordninga minst, som i størst grad opplever dette. Desse er såleis meir nøgde enn dei brukarane som brukar ordninga mest. Fem av ti av desse siste svarar ”både og” på dette spørsmålet.
- Det er også gjennomgåande slik at **brukarane opplever at Møremusikarane fungerer som ei styrking av dei musikalske kvalitetane** for dei som brukarar. Alle brukarane av Møremusikarane til forsterking av eiga gruppe, i instruksjonssamanheng eller liknande, gjev uttrykk for at dei er einige (som oftast heilt einige) i dette.
- Det er berre **fem av dei 39** som har brukt Møremusikarane til oppdrag som innebar **instruksjon/opplæring**. Ut frå deira erfaringar, opplever også brukarane at denne sida av ordninga fungerer godt.
- Intervjua peikar også i retning av det er **rimeleg god tilgang på nye brukarar** til ordninga. Av dei 39 som blei intervjua, var det ti som brukte ordninga for første gong i 2006. Av desse ti kjende seks til ordninga frå tidlegare, medan dei siste fire først hadde vorte kjende med ordninga dette året.
- Det er også ei oppfatning av at ordninga er kjent i alle fall blant ein del andre liknande brukarar. Særleg dei som har brukt ordninga relativt mykje gjev uttrykk for eit slikt syn. At **ordninga ikkje er like godt kjent blant alle** blir likevel **stadfesta av dei som brukar ordninga minst**. Halvdelen av desse siste brukarane svarar nei eller veit ikkje på spørsmålet om ordninga er godt kjent blant liknande brukarar.

Dei store brukarane er i mindretal, men brukar likevel ein stor del av Møremusikarane sine timar. Nesten alle brukarane er nøgde med det musikalske tilbodet Møremusikarane gjev. Det same gjeld måten ordninga styrkar dei musikalske kvalitetane til brukarane. Tre av fire er også nøgd med måten ordninga er organisert på. Sjølv om det er rimeleg god tilgang på nye brukarar i 2006, er ikkje Møremusikarane like godt kjent blant mange potensielle brukarar i fylket.

5. Erfaringar frå tilsette og brukarar

”...ei flott ordning, den bringer kvalitet til folket!”

Arbeidsvilkåra for dei tilsette

Ein av ambisjonane med ordninga, var å ”sikre tilfredsstillande arbeidshøve for musikarane”. I framlegget til planen for Møremusikarane, er det ikkje konkretisert kva som ligg i formuleringa tilfredsstillande arbeidshøve, og det er heller ikkje formulert tiltak for å sikre dette gjennom ordninga. I det følgjande ser vi på kva dei tilsette tenkjer om arbeidsvilkåra sine i ordninga.

Dei tilsette om arbeidsvilkåra

Korleis dei tilsette Møremusikarane oppfattar eigen arbeidsvilkår, er ein viktig del av evalueringa av ordninga. Skiljet både mellom utøvande og pedagogisk verksemd, og mellom fylket og kommunen som oppdragsgjevar ser ut til å påverke arbeidsvilkåra for dei tilsette i stor grad. Der derfor naturleg å sjå denne delinga i samanheng med meir allmenne arbeidsvilkår.

- Både fast tilsette og frilansarar er **svært godt nøgde med arbeidsvilkåra** i Møremusikarordninga, sjølv om tilsettingsforholda for dei to gruppene er svært ulike. Dei fast tilsette peikar på at dei gjennom ordninga får varierte arbeidsdagar, trygge arbeidsforhold og betre grunnlag for å drive med utøvande musikk enn i nokon anna jobb i fylket. Frilansarane ser på tilbodet om arbeid gjennom ordninga som ein bonus i tillegg til deira daglege arbeid.
- Dei fleste tilsette er nøgd med måten tilsettingsforholdet er organisert på, i høve arbeidskontraktar, reiserekningar, og **praktisk og teknisk tilrettelegging** i samband med oppdrag utanom fast undervisning. Dei karakteriserer **forholda som ryddige**. Særleg peiker dei fast tilsette på Rikskonsertturneane som er godt planlagde, teknisk skikkelig tilrettelagt og gjennomført.
- **Arbeidstidsavtalen** vert vurdert som **nokså god** av enkelte og **veldig god** av andre. Avtalen er knytt til kulturskulen og ikkje til Møremusikarordninga allment. Likevel meiner dei tilsette at endringar i avtalen bør sjåast i samanheng med resten av arbeidssituasjonen. Dei tilsette opplevde at dette ikkje var tilfelle då arbeidstidsavtalen vart endra, noko som førte til auke i talet på undervisningstimar.
- Både fast tilsette og frilansarar opplever **stor etterspørsel etter tenestene**, noko som sjølvsagt er motiverande i arbeidet. Det pedagogiske arbeidet gjev

god kontakt med ”grasrota i musikklivet”, og kontakta med det frivillige kulturlivet ser dei på som givande, sjølv om det inneber mykje jobbing kveld og helg. For dei fleste er etterspørselen mykje større enn timetalet dei har til rådvelde i stillinga si.

- **Basen i vertskommunen** er sett på som **viktig** for å ta vare på ei kjensle av fellesskap, og for gjensidig musikalsk utvikling mellom dei tilsette.
- Musikarane verdset **fleksibiliteten** i kulturskulen høgt, samt vilkåra dei har for **fagleg påfyll** i stillingane sine.
- Å kombinere **mykje kveldsundervisning** med familie kan vere **vanskeleg**.
- Å halde **motivasjonen** oppe ved **undervisning** på eit relativt lågt nivå er til tider ei utfordring.

Allment kan ein seie at dei tilsette svært godt nøgd med arbeidsvilkåra i ordninga. Variert arbeid og godt grunnlag for å vere utøvande musikar vert trekt fram.

Svake sider ved organisering og administrasjon

- Dei tilsette peikar på at ordninga **manglar kulturpolitisk retning og profil**. I den grad ein slik profil finst, kjem den ikkje til syne korkje for dei tilsette eller brukarane. Dei tilsette saknar ei bevisst forvaltning av den ressursen dei representerer, med tanke på prioritering av tildelte prosjekt, disponeringar av timar på ulike typar brukarar og balanse i bruken av enkeltmusikarar i forhold til gruppene dei skal fungere i.
- Som viktig ledd i ei meir strategisk og planlagt ordning, etterlyser dei tilsette ein **strategi for marknadsføring og sal** av Møremusikarane sine tenester. For dei tilsette, blir det opplevd å vere nokså tilfeldig kven som kjenner til ordninga, og på den måten kan nytte den fullt ut. I tillegg byr det i nokre tilfeller på problem at nokre musikarar har overforbruk av timar, medan andre er for lite etterspurd. Dette fører til at enkelte ikkje har timar til fellesprosjekt i dei faste gruppene som er etablert, noko som musikarane vurderer igjen heng saman med overordna prioriteringar i administrasjonen.
- Sameleis saknar dei tilsette tid sett av til **informasjon og kommunikasjon meir allment**. Dette gjeld både mellom fylke og kulturskule, mellom fylke og dei tilsette, og dei tilsette mellom. Dette handlar dels om planlegging av den enkelte tilsette sine halvårs- og årsplanar for å hindre at arbeid ”klumpar seg saman” med oppdrag frå fylket og kulturskulen samstundes. Dels handlar det om dei tilsette sine ønskje om meir involvering i strategisk planlegging av eige arbeid, informasjon om det som skjer i Kulturavdelinga og klarare

ansvarslinjer mellom dei i administrasjonen som har med ordninga å gjere. Frå fylket si side har ein dei siste åra lagt auka vekt på å informere dei faste musikarane, mellom anna gjennom månadlege nyhendebrev, men dette blir tydelegvis ikkje oppfatta som tilstrekkeleg frå musikarane si side.

- Det er og eit stort ønskje om **meir tid til faglig utvikling og erfaringsutveksling** dei tilsette mellom. At ingen av dei tilsette kan hugse å ha sett eller diskutert målsettingane for ordninga, og dermed grunnlaget for eigen arbeidsplass, kan tolkast som ei manglande bevisstgjerjing rundt ordninga, også internt i Møremusikarordninga. Frå fylket si side blir det derimot signalisert at det er vanleg å ta opp spørsmål som er knytt til måla for ordninga på jamlege samlingar med musikarane. Dette peiker i retning av at ein må vurdere korleis dette kan formidlast slik at begge partar har ei felles forståing av kva som blir teke opp.
- Dei tilsette ønskjer seg **større grad av samarbeid** mellom fylket og dei tilsette **om prioritering og tildeling av prosjekt**, samt meir **langsiktig planlegging**.
- Frå enkelte **frilansarar** er det er sett spørsmålsteikn ved om den **tariff** som er brukt ved oppdraga utført for fylket er for låg.
- Musikarar og brukarar meiner at den faste tilknyttinga Møremusikarane har til enkelte kulturskular er svært viktig for lokalsamfunna der dei fire kulturskulane ligg. **Kulturskulane utanfor ordninga** har ikkje same tilgjenge til denne spisskompetansen, anna enn gjennom enkeltprosjekt. På denne måten aukar ulikskapen mellom lokalsamfunna der dei utvalde kulturskulane ligg, og dei utanfor ordninga. Dette gjeld særskilt i distrikta, og vert frå enkelte brukarar og kulturskular utanfor ordninga sett på som ein svakheit ved ordninga.
- Sjølv om dei fleste brukarane er nøgde med måten ordninga fungerer på, peikar dei også på svake sider. Dei såkalla "småbrukarane" er ikkje alltid nøgde med måten ordninga vert administrert på, og hevdar at det nokre gonger er **tidkrevjande å få på plass avtalar** med Kulturavdelinga. Likeeins peiker dei på at det kan vere vanskeleg å vite om ein får bruke Møremusikarane før tett opptil at oppdraget skal gjennomførast. Mange trur også at ordninga har sterkt avgrensa med midlar i høve behovet i fylket.
- Nokre brukarar synest at ordninga er for **byråkratisk**, med at ein må gå om Kulturavdelinga for å søkje om tenestene. Helst vil dei avtale direkte med den enkelte musikar, når dei har behov for det. Ei slik ordning med direkte kontakt kan neppe fungere i praksis.

Dei sidene ved ordninga dei tilsette er minst nøgde med handlar særleg om mangel på informasjon og kommunikasjon.

Fleire "arbeidsgjevarar"

Dei fast tilsette i ordninga har minst to faste "arbeidsgjevarar", fylket og lokal kulturskule. Fylket har det formelle arbeidsgjevaransvaret, men lokalisering og arbeidsoppgåvene ved kulturskulen gjev likevel ei deling i praksis (jf. kapittel 1). Musikarane i Molde/Vestnes er i tillegg knytt til to ulike kulturskular, samt vidaregåande skule i tillegg til Kulturavdelinga. Dei tilsette karakteriserar dette som ei stor utfordring.

- Musikarane er klare på at alle "arbeidsgjevarane" skal få tenestene dei har krav på i høve avtalene mellom partane. Dette er likevel ei utfordring med tanke på at større prosjekt ofte er konsentrert på same tid både i kulturskulen, i frivillig musikkliv og gjennom Rikskonsertane. Utan god planlegging, vert det fort kaos med så mange partar i samarbeidet. Alle "**arbeidsgjevarane**" **må vere fleksible**, for at dette skal gå bra. Kulturskulane vert oppfatta som meir fleksible enn vidaregåande skule. Dette skuldast at dei vidaregåande skulane er bundne av faste timeplanar som det er vanskeleg å endre.
- Musikarane vert i stor grad "**låst**" **til kulturskulen** med undervisning på faste dagar, noko som gjer det vanskeleg å gjennomføre større prosjekt.
- Fleire av dei tilsette opplever **arbeidet i kulturskulen som ein stabiliserande faktor** i stillinga som Møremusikar. Det er eit sterkt ønskje frå dei tilsette at oppdraga frå fylket balanserer mellom utøvande og pedagogisk arbeid, slik at stillinga totalt ikkje endar opp med å vere ei rein undervisningstilling.

Den største utfordringa med to- og tredelt arbeidsplass er god organisering. Fleksibilitet er eit stikkord frå dei tilsette. Dei fleste kulturskulane er gode på dette, medan det i vidaregåande skular er grunnlag for mindre fleksibilitet.

Kombinasjonen pedagogisk og utøvande arbeid

- Alle, både tilsette og kulturskulane meiner at undervisning og utøvande verksemd verkar **gjensidig positivt på kvarandre** og er svært fruktbart. Etter dei tilsette sin erfaring, er det ikkje nødvendig med ei 50/50 deling for å få til

ein positiv vekselverknad. Same verknaden vert oppnådd med til dømes ei deling 80 % utøvande og 20 % pedagogisk arbeid. Dei fleste musikarane ønskjer seg ein mindre del undervisning enn dei har i dag. Enkelte frilansarar hevdar at ein kan oppnå den same verknaden også med ein mindre utøvande del. Mange brukarar støttar dette synet.

- Dei "vanleg" tilsette i kulturskulen burde slik Møremusikarane vurderer det, også hatt ein utøvande del i sine stillingar for å verte betre pedagogar. Slik dei vurderer det, bør dei har minst 10-20 % utøvande arbeid som del av si stilling.
- Ved ei slik deling er ein **avhengig av gode vikarordningar**, slik at elevane ikkje vert skadelidande ved lengre fråver.

Pedagogisk og utøvande arbeid verkar gjensidig positivt på kvarandre, men fast tilsette, frilansarar og kulturskulane er ikkje samde i kva for deling ein bør ha mellom desse.

Erfaringar med tanke på rekruttering av profesjonelle musikarar

Det vart slått fast i Vestlandsforskning si "Kartlegging av musikklivet i Noreg" i 1989 (Bach 1989) at det fram til då fanst få profesjonelle musikarar i fylket. Nokre frilansarar, organistane, musikkskolelærarane og strykekvartetten i Ålesund var einaste profesjonelle innslaget. For at ordninga skulle kunne vera med på å styrke musikklivet i fylket, både musikalsk og pedagogisk, måtte ein rekruttere musikarar til området.

Brukarar og tilsette om rekruttering

Brukarar og tilsette har delte meiningar om ordninga i dag medverkar til rekruttering av profesjonelle musikarar til fylket. Dei er samde om at ordninga rekrutterte bra då den vart oppretta, men at dette gjeld først og fremst dei musikarane som vart tilsett direkte i ordninga. Dei meiner også å sjå at ordninga er **viktigast for rekruttering til små stader**, og at dei større tettstadene i dag har større moglegheiter til å rekruttere utanfor ordninga enn det som var tilfelle i 1990. Nokre meiner at potensialet ordninga har til å rekruttere, ikkje strekkjer seg ut over dei fast tilsette, og at det heller ikkje er marknad for fleire profesjonelle musikarar i fylket. Andre meiner å sjå ringverknader utover dei fast tilsette. Argumentet er at dei fast tilsette utgjer ein profesjonell base i fylket, som gjer det mogleg og attraktivt for andre musikarar å bu og å etablere seg i området. Det vert lettare å sette i gang større prosjektarbeid og samarbeid.

”Profesjonelle musikarar vil ha andre profesjonelle å samarbeide med, og Møremusikarane er naturlige samarbeidspartnarar for desse. Det styrkar grunnlaget for andre profesjonelle i fylket.”

Musikarar som bur og verkar på små stader, saknar kollegaer på eige instrument. Å sikre full dekning på alle instrumentgrupper er og svært vanskeleg mange stader. Dette tærer på motivasjonen til musikarar og pedagogar, både dei som er tilsett gjennom ordninga og andre tilsette i kulturskulen. Dette problemet hadde ein også da ordninga vart oppretta.

Det er ingen som trur at ein kan overleve som rein frilansmusikar i fylket i dag, men oppdraga desse får gjennom ordninga kan vere ein av fleire faktorar som gjer det mogleg for andre enn dei fast tilsette å overleve i marknaden.

Det er uvisst korleis og om ordninga fører til auka rekruttering. Det er vanskeleg å måle verknader av slik tiltak, fordi mange faktorar spelar inn. Det ser likevel ut til at dei største byane i fylket ikkje er like avhengig som tidlegare av ordninga for å rekruttere profesjonelle musikarar, medan mindre stader framleis treng ei slik ordning for å sikre rekrutteringa.

Utfordringar i dag

Dei fleste synest å meine at musikklivet i Møre og Romsdal har andre utfordringar i dag enn då ordninga vart oppretta. I denne evalueringa har ein ikkje hatt høve til å gå djupt inn i dette, men nokre utfordringar vert vektlagt av både musikarane og til dømes kulturskulane.

- Største utfordringa i dag er **å få nok lokale arrangørar** til alle produksjonar som vert laga. Dette er både eit spørsmål om marknadsføring allment, og om å halde ein open dialog med frivillig kulturliv i alle delar av fylket. Ein må kunne tilby produksjonar utan for stor økonomisk risiko for arrangørane. Berre på den måten kan ein også få ut dei meir smale produksjonane til publikum. Nokre hevdar at dette også heng saman med tilgang på, og utvikling av miljø og arenaer som er gode nok både for musikarane og lokalmiljøa.
- Det finst ein **stor ”pool” av profesjonelle musikarar** i fylket, **men lite oversikt** over desse. Kven er dei, kva kan dei og kva kan ein bruke dei til?

Dette vert sett på som jobb nr. 1, før ein satsar på å rekruttere nye musikarar inn til fylket. Å sikre og styrke samarbeidet mellom alle profesjonelle i fylket, vert også sett på som ein viktig jobb framover.

- Mange meiner no at det ikkje lenger er problem å rekruttere gode lærarar til kulturskulen, og at ein i dag har ein tilgang til like gode lærekrefter som det Møremusikarane representerer. Det er hevda at det er ei større utfordring å halde fram med å sikre gode arbeidstilhøve, og **legge til rette for at også dei andre tilsette i kulturskulen får høve til i større grad drive utøvande verksemd**. Dermed er ikkje denne delen av målsettinga like gyldig som før. Delinga mellom fylke og kulturskule vert såleis mindre aktuell i dag.

Musikklivet i fylket er på nokre felt annleis i dag enn i 1989, men det er behov for meir kunnskap på dette området.

Styrking av det musikkpedagogiske arbeidet

På bakgrunn av det udekkta behovet for pedagogiske tenester i fylket, vart ei av hovudmålsettingane for ordninga "utvikling og kvalitetsheving av det musikkfaglege/musikkpedagogiske arbeidet i fylket både i musikkskulen, grunnskulen og det lokale musikklivet". Fleire musikarar har ein stor del pedagogisk verksemd også innanfor den delen som fylket administrerer. Slik sett er det tydeleg at det framleis er stort behov for pedagogisk kompetanse rundt om i fylket. Dette behovet ser ut til å vere størst på dei minste stadene. Vi skal her sjå på korleis tilsette og brukarar, først og fremst kulturskulane, vurderar ordninga i forhold til målsettinga om styrking av det musikkpedagogiske arbeidet i dag.

Møremusikarane om pedagogisk verksemd

- Møremusikarane opplever at brukarane meiner at dei har **tatt med seg kvalitetar inn i kulturskulen** som var mangelfulle då ordninga vart oppretta. Kulturskulane ser på formidlingskompetanse og høg kompetanse på enkeltinstrument som inspirerer både elevar og andre lærarar, som dei sterkaste sidene ved ordninga.
- At **stillingane i ordninga er attraktive**, medverkar til at gode musikarar også kjem kulturskulane til gode.
- Møremusikarane opplever også at brukarane peikar på at **profesjonelle konsertar også har ein musikkpedagogisk funksjon**. På den måten er det ikkje vassette skott mellom utøvande og pedagogisk arbeid. Profesjonelle konsertar var det lite av før ordninga tok til. Konsertar på

høgt nivå er det einaste bidraget grunnskulane får gjennom ordninga, også pedagogisk.

- Bruk av **frilansarar i pedagogisk arbeid gir ordninga større geografisk utbreiing**, samt betre spreining på instrument og sjanger. Dei som arbeider frilans innanfor ordninga og samstundes arbeider i kulturskulen til dagleg, legg vekt på at oppdraga utanfor skulen, anten dei er pedagogiske eller utøvande, er utviklande og inspirerande.

Utfordringane i kulturskulen

Alle partar er samde om at Møremusikarordninga i seg sjølv ikkje er ein garanti for høg pedagogisk kvalitet. Til det vert det lagt for stor vekt på å rekruttere og tilsette etter musikalske kvalitetar. Det er heller ingen krav om pedagogisk utdanning for å verte Møremusikar, sjølv om minst halve stillinga er knytt til undervisning. Om Møremusikarane fungerer til det beste for kulturskulen, er avhengig av personlege kvalitetar knytt til pedagogisk arbeid. Kulturskulerektorane er klare på at det no ikkje lenger er like vanskeleg å få tak i godt kvalifisert pedagogisk personell, og at Møremusikarane ikkje lenger er like viktig for deira verksemd. Kulturskulane ser på heile stillingar som det viktigaste verkemiddelet for å få gode lærekrefter i dag, og dette kan ein no i større grad greier sjølv, anten åleine eller saman med nabokommunen: "Vi er mykje nærare å kunne tilsette i større stillingar på eiga hand i dag, enn i 1991" (S12). Musikarane sjølve ser denne utfordringa, og enkelte ønskjer seg meir utviklingsarbeid på det pedagogiske feltet. Lag og organisasjonar som brukar dei pedagogiske tenestene i Møremusikarane, trekkjer fram at musikarane inspirerar både vaksne og born.

- Møremusikarane er ein **noko "ustabil" lærarstab**, i og med at dei har både faste, noko lengre turnéperiodar og mindre prosjekt som gir avbrekk i undervisninga. Dette vert sett på som eit problem i den grad det er vanskeleg å få tak i kvalifiserte vikarar. I tillegg gir det lite kontinuitet i undervisninga og større organisatoriske utfordringar knytt til endring av timeplan for elevar og vikarar.
- Rektorane opplever til dels at Møremusikarane **ikkje føler same tilknyttinga til kulturskulen** som dei andre tilsette, men dette kan også vere tilfelle der andre lærarar har små stillingsbrøkar, ikkje bur der kulturskulen ligg osv. Det å ha dei tilsette buande i kommunen gir ein større fleksibilitet i høve "spontane" endringar, bruk av musikarane på kveldstid, og har stor verdi for lokalsamfunnet.
- Det å halde fast på, og **motivere dei andre tilsette** i kulturskulen vert sett på som ein av dei største utfordringane i kulturskulen i dag. Det vert sagt

at den pedagogiske kvaliteten på dei tilsette no er høg. Ein ser for seg at ein del **utøvande verksemd** også for desse, hadde medverka til ytterlegare kvalitetsheving samstundes som det verkar som inspirasjon til å stå lenger i stillinga.

”Ingen lærarar i kulturskulen skulle berre undervise, alle burde få utøve noko. Når du underviser 100% har du ikkje overskot til å utøve ved sidan av, og det går ut over kvaliteten på undervisninga.”

- Det å kunne tilby **vidareutdanning og utvikling** til alle tilsette, og **samle små stillingar** i større, vert frå kulturskulane si side sett på som viktig framover. Fleire hevdar samstundes at den pedagogiske utviklinga i musikkundervisninga har stagnert.
- **Å ivareta behova ein har på små plassar** når ein nesten må ”slåst” om dei same ungane på mindre stader med relativt mykje fritidstilbod. Å få fleire elevar på same nivå musikalsk på små stader.
- Med tanke på Møremusikarane er det å finne **praktiske løysingar** på rom for øving ei utfordring i eit par av kulturskulane innanfor ordninga. Det same gjeld skulane sitt behov for **langsiktig planlegging**, mot den meir ad hoc-prega utøvande delen.

Møremusikarane har medverka til å profesjonalisere kulturskulen fram til i dag, og ordninga har vore svært viktig i denne samanhengen. Utfordringane i kulturskulen i dag er ikkje lenger dei same som dei var tidlegare. Endringane frå 1990 er størst på dei større stadene.

Styrking av lokalt musikkliv og samarbeid mellom amatørar og profesjonelle

I 1989 vart musikklivet karakterisert som sterkt og aktivt, med eit stort tal amatørkonsertar. Det var i liten grad høve til å oppleve profesjonelle musikarar på høgt nivå. Ein ønskte også å heve kvaliteten på det lokale musikklivet meir allment. Ordninga skulle difor medverke til ”kvalitetsheving i det lokale musikklivet musikalsk, teknisk og presentasjonsmessig” og ”... høgare musikalsk kvalitet, t.d. gjennom samarbeid mellom profesjonelle og amatørar ...”.

Det er svært vanskelig, for ikkje seie umogleg å måle ei slik kvalitetsheving. Vi har likevel spurt tilsette og brukarar om og i tilfelle på kva måte dei opplever at Møremusikarane styrkar det lokale musikklivet, samt korleis dei karakteriserar samarbeidet mellom amatørar og profesjonelle.

Ved undersøkinga av potensielle brukarar seier dei fleste verksemdene at dei ikkje kjende til ordninga, men at dei godt kan tenkje seg å nytte Møremusikarane på konferansar, møte og liknande. Nokre verksemdar nyttar alltid profesjonelle eventbyrå for å sikre kvalitet på sine arrangement, og har då ikkje spesielle tankar om å nytte Møremusikarane. I tillegg er dei ei gruppe potensielle brukarane er ikkje interessert i Møremusikarane sine tenester fordi dei heller nyttar lokale amatørar når dei treng musikkinnslag.

Møremusikarane og lokalt musikkliv

Kulturskulane innanfor ordninga er ikkje i tvil om at Møremusikarane i stor grad har medverka til at det lokale musikklivet der musikarane bur, har fått eit løft: ”Møremusikarane produserar mykje meir enn det dei er betalte for”. ”Det er knapt eitt større prosjekt i fylket som har kome til utan Møremusikarane”. Dei største effektane i det lokale musikklivet, er knytt til lokalsamfunnet der musikarane er busett. Alle partar opplever samarbeidet mellom profesjonelle og amatørar som fruktbart.

Dei mindre brukarane, som lag og organisasjonar, er alle einige i at dei tilsette i ordninga held eit høgt musikalsk nivå og står fram med høg grad av profesjonalitet. Både til støttespel og konsertar har musikarane høg kompetanse og kvalitet, noko som kjem distrikta til gode. Desse brukarane karakteriserer ordninga som lett tilgjengeleg, brukarorientert og fleksibel. Dei peikar på at ordninga er etter måten rimelig, og gjev brukarane faste rammer å halde seg til. Ordninga er enkel å bruke på den måten at Kulturavdelinga tar dei praktiske og tekniske førebuingane ved oppdraget, og dei fleste opplever at administrasjonen er lite byråkratisk.

Brukarane hevdar allment at det er eit større behov for musikartenestene, enn det ordninga greier å dekkje i dag. Det vert til ein viss grad stadfesta av Kulturavdeling, som seier at dei kvar år avslår nokre få søknadar. Dei hevdar likevel at det skal mykje til å få avslag, og at når det skjer er det av spesielle grunnar. Det er derimot ein del tilfelle der kulturavdelinga går i dialog med brukarane om justeringar av omfanget på kontraktane.

Musikarane opplever at brukarane er veldig takknemlege for å få assistanse når dei kjem ut i lokalsamfunna, og føler sjølv at ordninga i stor grad gjev anledning til å oppfylle måla om styrking av lokalt musikkliv. Sjølv forklarar dei dette slik:

- Stor **velvilje og fleksibilitet frå administrasjonen** gjer at ein får utvikle gode prosjekt, som i sin tur gir gode opplevingar for publikum.
- Det bli skapt eit **miljø rundt dei profesjonelle musikarane** som ikkje ville vore til stades elles. Ein skapar ein proff base på kultursida, og ulike sjangrar får sitt miljø. Sinfoniettaen i Kristiansund kan sjåast som ein følgje av Møremusikarane.
- Tilgang til profesjonelle gjer det **mogleg å realisere større prosjekt**.
- Møremusikarane gir resultat langt utover musikklivet, til dømes kan det påverke kor **attraktivt eit lokalsamfunn** er for potensielle tilflyttarar.
- Ordninga auken bruken av frilansarar. Dess fleire frilansmusikarar ein bruker, jo **fleire større prosjekt** kjem i gang.
- Møremusikarane som profesjonelle kan komme inn i prosjekta seint, med lite førebuing og på den måten vere ei **rimelig løysing økonomisk**.

Dei fleste brukarane ser på Møremusikarane som ei ordning det er enkel å bruke. Ved å ta ein telefon til fylket ordnar dei med muskar, reise og andre ting derifrå. Gjennom ordninga med frilansarar, er muskarar tilgjengelege over store delar av fylket.

Brukarane stadfestar musikarane sine forklaringar på kvifor ordninga i så stor grad set merke etter seg i det lokale musikklivet. Dei tenkjer at ordninga fungerer som ei kostnadsdeling mellom fylket og organisasjonane, og hevdar at ei rekke produksjonar ikkje kunne vore gjennomført utan Møremusikarane. Uansett vert sluttproduktet av ein heilt annan kvalitet med Møremusikarane på laget. At musikarane bur i fylket, gjer at ein får kontinuitet i ensembla, og at muskarar og organisasjonar vert kjente med kvarandre. Dette gir ein god dialog, og gjer at musikarane får eit eigarskap til orkester og institusjonar. Dei profesjonelle gjer amatørane rundt seg trygge, sånn at dei vågar å spele meir sjølv. Møremusikarane inspirerar og motiverar, ikkje berre elevlar og den jamne muskar, men også gruppeleiarar og andre ansvarlege.

Det er spesielt dei større brukarane som verdset den doble verknaden med både høg musikalsk kvalitet, og at Møremusikarane dreg med seg amatørane opp i nivå. Dei fleste brukarane skulle gjerne hatt Møremusikarane inne i lengre periodar før ein konsert. Likevel ser dei klar framgang og kvalitetsheving hos amatørane, sjølv når musikarane først kjem inn på generalprøva.

”Det beste er jo at vi kan få råd til å bruke så proffe og dyktige musikarar. Det er ei flott ordning, den bringer kvalitet til folket! Du må nesten være både blind og døv, viss du ikkje skal få med deg noko læring, når du sitter saman med profesjonelle”

”Ikkje berre at dei er gode, men dei gjer dei andre betre også”

Møremusikarane verkar i stor grad inn på det lokale musikklivet. På eine sida fører dei høg kvalitet inn i amatørprosjekta og lyfter også amatørane opp i nivå. I tillegg gir dei mykje meir til lokalsamfunna enn dei er tilsett til, og får betalt for.

Utfordringar framover

Dei tilsette ser mange utfordringar i arbeidet sitt framover, men mange av dei botnar i spørsmål om kva ordninga skal vere, kven Møremusikarane er til for, og kva for prioriteringar ein skal gjere. Målsettingane for Møremusikarane vart nedfelt i 1990, då ordninga vart oppretta. Sidan har korkje ordninga eller endringar i musikklivet i fylket vore gjenstand for vurdering. Frå ein av kulturskulane utanfor ordninga har det også vore etterlyst ein brei debatt om kva rolle Møremusikarane skal ha framover, både i forhold til ein lokal - regional akse og ein pedagogisk-utøvande akse.

Mange brukarar peiker på at det i mange tilfelle tar altfor lang tid å få svar når dei vender seg til Kulturavdelinga, både når det gjeld konkrete svar på førespurnad, kontraktar og fakturaer. Fleire brukarar etterlyser meir informasjon ved større endringar, til dømes ved store kutt i budsjetta, ettersom det kan verke inn på høva til å få tildelt musikartenester. Enkelte brukarar opplever at det er meir tidkrevjande å bruke ordninga no, enn det var for nokre år sidan.

Ansvarsdelinga i administrasjonen verkar ikkje klar nok for brukarane, og dette kan vere frustrerande når all kontakt i utgangspunktet skal gå gjennom fylket. Mange brukarar tar kontakt direkte med musikarane før dei vender seg til fylket, fordi det verkar meningslaust for brukarane å gå ei runde gjennom administrasjonen først, dersom musikaren ikkje har høve eller lyst til å vere med på prosjektet. Men sjølv med klarsignal frå den aktuelle musikaren, er ein ikkje sikker på å få nytte vedkomande før søknaden er handsama administrativt. Prioriteringar kan gjere at

dei ikkje får tildelt det dei søker på, noko som også er vanskeleg å vite på førehand. Enkelte brukarar har opplevd store endringar i budsjett og prioriteringar, noko dei opplever at Kulturavdelinga med hell kunne ha informert jamne brukarar av ordninga om.

Likeeins er ansvarsdelinga mellom brukarane og musikaren i somme høve ikkje skikkeleg avklart før oppdraget tar til. Musikarane kan oppleve at ein kjem i rollekonflikt mellom innhaldet i oppdraget ein er tildelt, og forventningar ute hos brukaren. Det kan vere at ein forventar at dei som kjem utanfrå kan "rette opp i" konflikter eller anna som organisasjonen slit med. Musikarane er klare på dei er ute i reint pedagogiske og musikalske oppdrag, men det er ikkje alltid brukarane forstår dette.

Dei tilsette saknar ein brei diskusjon om kva Møremusikarane skal vere. Bete organisering og informasjon er blant utfordringane framover, dersom ordninga skal halde fram med å styrke det lokale musikklivet. Kommunikasjonen både mellom administrasjonen og dei tilsette, og mellom administrasjonen og brukarane av ordninga må verte bete.

Utfordringar i organiseringa er i tråd med evalueringa av MiNT (Lysø og Sønstebø 2000) og dei regionale muskarordningane (Nesheim 1996). Ein peikar også der på at det å drive i spenningsfeltet mellom kommunal og fylkeskommunal administrasjon krev sær god planlegging og kommunikasjon. I Nord-Trøndelag vert distriktsmuskarane opplevd som ein ressurs (i litt ulik grad) både i frivillig musikk, for musikk/kulturskulane og som utøvande kunstnarar (Lysø og Sønstebø 2000:25, 26). Ulike brukargrupper vurderer at MiNT har stor nytteverdi, slik ein også ser at brukarane karakteriserer Møremusikarane.

6. Ønskje om endring

Gjennom intervju og spørjeskjema har ein også spurd dei involverte om kva for endringar dei ut frå egne erfaringar ser for seg i ordninga. Ikkje alle brukarar har hatt konkrete forslag til endringar i ordninga. I mange tilfeller er dei nøgde med slik ordninga verkar i dag. Andre har ikkje reflektert over korleis ein kan gjere ting annleis. Både brukarar og tilsette har likevel ønskje om endringar.

Dei tilsette om målsettingane

Dei tilsette saknar ein brei diskusjon om kva Møremusikarane skal vere. Dei ser mange utfordringar i arbeidet sitt framover, og mange av dei botnar i spørsmål om kva ordninga skal vere, kven Møremusikarane er til for, og kva for prioriteringar ein skal gjere. Utan ein klar retning med tanke på ”kven, kva, kvifor”, er ordninga ikkje ein fullt ut tilfredsstillande arbeidsplass for musikarane. På den måte kan rekrutteringspotensialet verte mindre. Både fast tilsette og frilansarar stiller seg spørsmål som:

- Skal ordninga sikre dei store, tunge prosjekta i dei faste institusjonane, eller vert det på den måten altfor lite timar att til dei små og lokale prosjekta?
- Er det rimelig at enkelte musikarar i dei faste gruppene brukar mange timar på store prosjekt, som i neste omgang gjer at ein ikkje har timar att til fellesprosjekt i gruppa?
- Skal ein ta omsyn til kva for prosjekt musikarane sjølve finn motiverande?
- Er publikum sine ønskjer med tanke på kva type eigenproduksjonar Møremusikarane framfører, tatt vare på?
- Er publikum sine ønskjer relevante, eller skal ein gjennom kvalitet og type produksjonar ta heilt andre omsyn?
- Kva med spreining av tilbodet ut over dei fire lokalsamfunna som i dag nyt godt av Møremusikarane?

Desse spørsmåla stilte ein seg allereie i Framlegg til plan for Møremusikarane i 1989 (Bach 1989). At enkelte av dei same spørsmåla vert stilte framleis, tyder på at det er på tide med ein debatt kring målsettingane for Møremusikarane.

Målsettingane vart nedfelt i 1990, da ordninga vart oppretta. Sidan har korkje ordninga eller endringar i musikklivet i fylket vore gjenstand for vurdering. Ei evaluering som denne, kan ikkje svare på alle desse spørsmåla, men peike på eit

klart behov for brei diskusjon mellom tilsette, brukarar og arbeidsgjevar om målsettingar og konkrete prioriteringar innanfor ordninga.

Om organisering

Både tilsette og brukarar ser for seg at det må tilsettast fleire musikarar, gjerne på tvers av kommunegrensene. Dei profesjonelle kreftene som allereie finst i fylket bør samarbeide meir enn i dag, gjerne i faste samansetningar. Enkelte musikarar og brukarar meiner at ein bør rullere på stillingane i ordninga, til dømes ved å gjere dei om til åremålsstillingar. Dei hevdar at ordninga slik ho er no, er lite fleksibel med tanke på gruppesamansetning, instrumentfordeling, sjanger og geografisk spreing. Særleg er Sunnmøre, og særskilt Volda nemnt som eit område der det framover vert eit "vakuum" med tanke på høgkompetente musikarar og pedagogar. Kulturskulane innanfor ordninga er også klar for å "dele på godane", det vil seie spreie kompetansen utover fylket, over tid.

Fleire peiker på at ein bør sjå på frilansordninga, slik at ho i større grad kan bidra til meir stabile arbeidsvilkår også for denne gruppa. Ein sikrar samstundes ei betre utnytting av ressursar og kompetanse som finst i fylket i dag. Fleire ser for seg ei meir systematisk registrering av alle aktuelle musikarar som er interessert i å vere tilgjengelege i ordninga og meir systematisk informasjon om det tilbodet desse representerer til aktuelle brukarar. Dei ser også for seg ein kvalitetssikring av potensielle frilansarar på linje med dei fast tilsette.

Administrativt og praktisk

Alle partar saknar ein database over musikarar, frilansarar, arrangørar, musikkskular, kor, korps kan brukast til masseutsending av informasjon. Halvårlege utsendingar har vore nemnt, med allmenn informasjon, konserttilbod, prisar, potensielle bruksområde for ordninga og informasjon om støtteordningar som kan nyttast i samband med Møremusikarane. På denne måten kan ein oppfordre lokale musikkrefter til langsiktig planlegging, anten dei er i skulen eller i frivillig musikkliv. Det vil gjere det lettare for musikarane å planlegge eige arbeid i lang tid framover, og kanskje medverke til deira ønskje om å kome meir ut til stadene i fylket der ordninga har vore lite nytta til no. Meir langsiktig planlegging kan også medverke til at ikkje ressursane vert brukt opp tidlig på våren. Musikarane tenkjer at faste avtalar med dei større aktørane, kan gjere forholda meir oversiktlig med tanke på timebruk, både for tilsette og brukarar.

Brukarar og tilsette saknar i dag eit meir eller mindre fast forum for erfaringsutveksling, vidareutvikling og informasjon.

Det vert peika på at avtalane mellom kulturskulane og fylket ikkje har vorte endra sidan ordninga vart starta opp, og at det er på tide å ta ein skikkeleg gjennomgang av desse. Dei tilsette etterlyser også meir avklarte kontraktar og betre rolleavklaring mellom muskarane og oppdragsgjevarane rundt om i fylket. Noko strammare liner for bruken av dei tildelte timane kunne etter deira oppfatning bidra til at forventningane til kva muskarane kan gjere, blir meir i samsvar med realitetane.

Marknadsføring

Marknadsføring av ordninga allment vert etterlyst frå alle sider. Både brukarar og tilsette hevdar at det er svært tilfeldig kven som veit om ordninga og korleis dei kan nytte den, og at kunnskapen om ordninga er skeivt fordelt geografisk utover i fylket. Sjølv om dei fleste muskarane får dekt opp timane sine allereie, kunne betre marknadsføring gi ei større bredde i oppdraga og styrking i større delar av fylket.

Kartlegginga gjort blant potensielle brukarar og kulturskulane utanfor ordninga, stadfestar dei oppfatningane dei tilsette har av at ordninga er lite kjent rundt om i fylket. Svært få av kulturskulane utanfor ordninga, veit om at dei kan nytte Møremuskarane både til pedagogiske og musikalske føremål. Det at ordninga ser ut til å vere lite kjent i mange miljø, kan bety at det reelle behovet for musikartenestene er høgare enn tal søknadar i dag tilseier.

Musikkfagleg

For å sikre motiverte og stabile arbeidstakarar også i framtida, vert det peika på at det er viktig å få lage fleire kreative produksjonar, også uavhengig av samarbeid med lokale krefter. Ei samling av alle muskarstillingar i fylket, både administrativt og praktisk, kan bidra til ytterlegare fagleg utvikling. Eit forslag går på at alle Møremuskarane i fylket kan samarbeide om større ting, også med andre profesjonelle i fylket, om for eksempel eit storband. At stillingane også i framtida er fulle stillingar vert og trekt fram som vesentlig. Moglegheit for fleire eigenproduksjonar, gjerne sjanger- og kunstformoverskridande er spesielt sakna frå dei som arbeider frilans.

Muskarane har klare ønskjer for enkeltinstrument der ein heilt eller delvis manglar dekning i dag. Det gjeld obo, fagott, song, klarinett, kontrabass og harpe. Ei større,

fast gruppe, som til dømes Kristiansund Sinfonietta, er også ønskjeleg. Det same er oppretting av fleire sjangermiljø, som til dømes folkemusikk. Spesielt orkestra saknar full dekning på dei ulike instrumentgruppene. Fleire meiner at det er på tide med ei styrking på Sunnmøre (Volda/Ålesund). Nokre brukarar opplever at dagens faste grupper ikkje er komplette. Dette kan hemme gruppene sine moglegheiter for å lage eigne, sjølvstendige produksjonar.

Enkelte fast tilsette saknar styrking av dei andre fagfelte i eigenproduksjonane, som regi, produsent og koreograf. Det er hevda at Møremusikarane sine eigne produksjonar får B-karakter hos Rikskonsertane på grunn av mangel på profesjonalitet på desse felte, og at den eine stillinga som ligg i Kulturavdelinga i dag ikkje er tilstrekkeleg. Ein vil altså ha ei sterkare kvalitetssikring på dei andre sidene ved produksjonane, i tillegg til det musikalske.

Pedagogisk

Både tilsette og brukarar er svært medvetne om kva for endringar som kan gjere både det pedagogiske tilbodet og arbeidsvilkåra for dei tilsette betre.

Enkelte kulturskular har forslag om å endre ordninga og knytte arbeidsgjevaransvaret til kommunen, med utleige av utøvande verksemd til fylket og da basert på ein mindre utøvande del per tilsett. Forslaga går på å dele den utøvande verksemda på fleire tilsette, med til dømes 80 % undervisning og 20 % utøvande verksemd. Kulturskulane i ordninga er klar for å dele denne ressursen ut på fleire kulturskular, til dømes i ein type 5-årig rullering. På den måten vil goda fordelast ut til heile fylket. For å løyse dette er det kome fram forslag om at Møremusikarstillingane burde vere åremålsstillingar. Det er hevda at dette kan heve nivået på det pedagogiske personalet som ikkje er tilsett i Møremusikarane. Kulturskulane utanfor ordninga ser også på åremålsstillingar som ein måte å gjere ordninga meir fleksibel på, og ser det også som ein måte for å fordele kompetansen ut over fylket over tid.

Dette står i motsetnad til ønskja frå dei fast tilsette om at pedagogiske gjeremål ikkje skal "ete opp" den tida som er sett av til utøvande del, og at den utøvande delen som vere "så stor som råd". Dette er viktig både for å halde motivasjonen oppe, men og for å kunne utøve nok til å halde høgt musikalsk nivå. Ein måte å løyse dette på er å definere seminar og anna undervisning utanfor kulturskulen som del av pedagogisk arbeid i kulturskulen, det vil seie at kulturskulen også hadde ein

meir utovervendt pedagogisk del. På den måten kunne ein skjerme den utøvande delen meir enn i dag.

Kulturskulane er i mindre grad avhengig av Møremusikarane sin pedagogiske kompetanse i dag. Dei tilsette peikar på at det difor er aktuelt å sjå på om ein del av undervisninga kan gå føre seg på vidaregåande- og høgskulenivå. Særleg innan faga musikkformidling og kommunikasjon ser Møremusikarane for seg at dei som utøvande musikarar kan styrke undervisninga på dette nivået. Ettersom fleire av dei vidaregåande skulane med musikkline ikkje ligg der musikarane har base i dag, kan det vere ei løysing å samle slik undervisning i bolkar. Fleire av Møremusikarane kunne også ønskje at den pedagogiske verksemda utanfor kulturskulen i visse høve kunne organiserast som meir langsiktige prosjekt, til dømes å følgje eit kor gjennom heile året, i staden for å halde helgeseminar for mange ulike organisasjonar. Dette kan medverke til meir varig verknad av den utovervendte pedagogiske verksemda.

Det er peika på at det er behov for meir pedagogisk verksemd retta mot barn utanfor dei fire faste kulturskulane, særleg ettersom ordninga ikkje i særleg grad vert retta mot kulturskulane utanfor ordninga. På den måten er det svært store geografiske skilnadar på kva for tilbod barn har rundt om i fylke. Fleire har forslag om at Møremusikarane gjennom eit samarbeid med kulturskulane i fylket, kan ha undervisningsoppdrag på ulike skular over heile fylket t.d. ein gong i månaden, medan lokale lærarar har ansvaret for undervisninga på gjeldande instrument resten av månaden. Dette vil vere inspirerande for alle partar. Samstundes som Møremusikarane sine ressursar vert meir jamt fordelt mellom kulturskulane. Eitt anna forslag er at ein samlar talentfulle elevar ein gang i månaden til undervisning. Dette fell saman med det som i framlegg til plan for Møremusikarane i 1989 vart kalla Distriktsmusikkskulen.

Det er også ønskje om å opprette eit ungdomsorkester, med elevar frå eit større geografisk område. Dette hadde vore ein god måte å utnytte kompetansen i Møremusikarane på ein betre måte enn i dag. Det at musikalsk ungdom i fylket vert gjeve eit slikt tilbod kan også tenkjast å rekruttere profesjonelle musikarar til fylket i framtida.

”Småbrukarane”

Desse brukarane er samde om kva for endringar som er viktige framover, og er på line med både tilsette og større brukarar:

- Større breidde i tilbodet, både i høve instrument og sjangrar
- Meir midlar inn i ordninga og fleire tilsette
- Betre informasjon og marknadsføring
- Større fridom for muskarane til å velje oppdrag, og til å ta initiativ til produksjonar

7. Konklusjonar og oppspel til vidare drøfting

Det synest å vere brei semje om at Møremusikarane har medverka til å møte fleire av dei behov og utfordringar som musikklivet i Møre og Romsdal hadde ved inngangen til 1990-talet. I målsettingane for Møremusikarane står kvalitet sentralt, både i forhold til å utvikle det profesjonelle musikklivet og i forhold til arbeidet mot amatørane i fylket. Tilbakemeldingane i evalueringa peiker i retning av at ordninga har gitt kvalitetsheving til ulike delar av musikklivet i fylket.⁸ Ut over dette er hovudfunna knytt til sentrale tema for evalueringa presenterte nedanfor.

Arbeidsvilkår, rekruttering og organisering

- Allment kan ein seie at dei tilsette svært godt nøgd med arbeidsvilkåra i ordninga. Variert arbeid og godt grunnlag for å vere utøvande musikal vert trekt fram.
- Dei sidene ved ordninga dei tilsette er minst nøgde med handlar særleg om mangel på informasjon og kommunikasjon.
- Det er uvisst korleis og om ordninga fører til auka rekruttering av profesjonelle musikalrar til fylket. Det er vanskeleg å måle verknader av slike tiltak, fordi mange faktorar spelar inn. Det ser likevel ut til at dei største byane i fylket i dag ikkje er like avhengige av ordninga som tidlegare for å rekruttere profesjonelle musikalrar, medan mindre stader framleis treng ei slik ordning for å stryke rekrutteringa.

Følgjande tema kan vere aktuelle for nærare vurdering:

- Opprette eit fast forum mellom Kulturavdelinga, kommunane, dei tilsette, representantar for frilansarane, eventuelt også brukarar.
- Opprette ein eigen organisasjon for Møremusikarane? Å samle alle fylkesmusikalrar og kommunale musikalrar i fylket i same organisasjon.
- Vurdere om musikargruppene kan overta enkelte av administrasjonsoppgåvene sjølve.

⁸ Rett nok er det område som er nemnde spesielt i målsetjingane der Møremusikarane har vore lite synlege. Dette gjeld i forhold til grunnskulen. Det gjeld også i forhold til dei kulturskulane som ikkje har eigne møremusikalrar. Ut frå tilbakemeldingar frå kulturavdelinga, gjekk ein tidleg vekk frå dei delane av målsettingane som var knytt til desse gruppene.

- Forbetre rutinar for tinging, informasjon, kommunikasjon og planlegging.
- Gruppesamansetning og instrumentfordeling, der det blir etterlyst tilbod på ein del konkrete instrument (jf kapittel 6)
- Oppretting av fleire stillingar
- Overgang til åremålsstillingar

Forholdet til kulturskulane

- Møremusikarane har medverka til å profesjonalisere kulturskulen fram til i dag, og ordninga har vore svært viktig i denne samanhengen. Utfordringane i kulturskulen i dag er ikkje lenger dei same som dei var tidlegare. Dette gjeld særleg på dei større stadane.
- Alle synes samde om at pedagogisk og utøvande arbeid verkar gjensidig positivt på kvarandre, men fast tilsette, frilansarar og kulturskulane er ikkje samde i kva for deling ein bør ha mellom desse.
- Den største utfordringa med to- og tredelt arbeidsplass er god organisering. Fleksibilitet er eit stikkord frå dei tilsette. Dei fleste kulturskulane er gode på dette, medan det i vidaregåande skular er grunnlag for mindre fleksibilitet
- Musikklivet i fylket er nok på fleire felt annleis i dag enn i 1989, men det finst lite systematisert kunnskap om slike endringar. Møremusikarane har medverka til å profesjonalisere kulturskulen fram til i dag, og ordninga har vore svært viktig i denne samanhengen. Utfordringane i kulturskulen no er ikkje lenger dei same som dei var tidlegare. Endringane er størst på dei større stadene.

Følgjande tema kan vere aktuelle for nærare vurdering:

- Det å knyte stillingane opp til fire faste kulturskular, kontra ei eventuell rullering rundt i fylket på fleire eller alle kulturskulane.
- Burde kulturskulen hatt rammer til å løyse dei pedagogiske oppdraga som Møremusikarane i dag utfører, slik at meir tid vert frigjort til eigenproduksjon og anna utøvande arbeid? Kva med "samordna musikkopplæring" på tvers av kommunegrensar?

Møremusikarane og det lokale musikklivet

- Møremusikarane viser att i det lokale musikklivet i mange delar av fylket. Dei fører høg kvalitet inn i amatørprosjekta og lyfter også amatørane opp i nivå.
- Det er klare forskjellar med tanke på kor godt ordninga når ut til brukarar i ulike delar i fylket. Fleire forhold spelar etter alt å døme inn her, der etablerte miljø på større stader oftare er i posisjon til å bruke ordninga. Eit anna viktig moment er truleg knytt til ressurspersonar i lokalmiljøet som kjenner til ordninga. Slike personar kan legge til rette for at også mindre miljø kan vere aktive brukarar av ordninga.
- Lokalisering av dei faste musikarane er også viktig for at ordninga blir brukte utanfor dei største miljøa i fylket. Dette er godt illustrert gjennom den geografiske forskyvinga som har skjedd i bruken av ordninga dei siste åra. I ein periode der talet på faste musikarar har vorte kraftig redusert i Ulstein-regionen, har talet på brukarar i området også gått sterkt ned. Parallelt med dette har det vore ei sentralisering i bruken av ordninga, der Molde og Kristiansund har hatt ein sterk auke i brukarkontraktar over tid.

Følgjande tema kan vere aktuelle for nærare vurdering:

- På kva måte ein best styrkar det lokale musikklivet, står framleis utan svar. Er det gjennom samarbeid mellom amatørar og profesjonelle, eller er det ved å presentere profesjonelle produksjonar av høg kvalitet for lokalsamfunna?

Behov for marknadsføring

- Møremusikarane er for lite marknadsført. Kapasiteten til dei ulike musikarane synest i ulik grad å vere utnytta. Aktuelle brukargrupper kjenner i svært varierende grad til ordninga. Det same gjeld også andre som arbeider med kulturoppgåver. Kulturskulane utanfor ordninga kan vere eit døme på dette. Sjølv om desse ikkje er direkte involverte i ordninga, er det overraskande at institusjonar som arbeider med musikkopplæring i liten grad har kunnskap om Møremusikarane.

Følgjande tema kan vere aktuelle for nærare vurdering:

- Lage ein strategi for marknadsføring og sal av Møremusikarane sine teneste.

- Halvårlig utsending per e-post til alle potensielle brukarar med oversikt over egne produksjonar, endringar i tilbødet, fristar for søknad, frilansarar i ordninga.

Behov drøfting av overordna spørsmål

- Dei tilsette saknar ein brei diskusjon om kva Møremusikarane skal vere. Betre organisering og informasjon er blant utfordringane framover, dersom ordninga skal halde fram med å styrke det lokale musikklivet. Kommunikasjonen både mellom administrasjonen og dei tilsette, og mellom administrasjonen og brukarane av ordninga må verte betre. Det er gjennomført tiltak i forhold til dei faste musikarane for å kome ut med informasjon, mellom anna med egne nyhendebrev. Tilbakemeldingane peikar likevel i retning av at det framleis er behov for meir slik informasjon. Med den organiseringa ordninga har, med satelittstillingar i fleire delar av fylket, vil informasjon alltid vere ei utfordring. I forhold til frilansarane vil kontakten til kulturavdelinga vere meir sporadisk. Blant desse blir det mellom anna etterlyst meir jamleg informasjon, til dømes med ei enkel oversikt over kva andre musikarar som er involverte i ordninga, kvar dei bur, kva instrument dei spelar osv. Når det gjeld å nå ut til brukarane er det fleire variablar som spelar inn. I kva grad ordninga blir brukt avheng mellom anna av lokal kunnskap om ordninga, og ikkje minst om det er ressurspersonar ute i kommunane som ser det potensielle ordninga kan ha for det lokale musikklivet. Samstundes spelar nok både nettverket til den enkelte musikarar og populariteten til instrumentet inn på etterspurnaden. Utfordringa for fylke å prøve å jamne ut ulikskapar i bruken, både for å nå nye brukarar og for å nå ut til dei delane av fylket der ordninga blir brukt minst.

Følgjande tema kan vere aktuelle for nærare vurdering:

- Få fram nytt kunnskapsgrunnlag om musikklivet i fylket i dag.
- På bakgrunn av dette; ha ein brei gjennomgang av kva Møremusikarane skal vere i framtida, og korleis ein kan nå eventuelle nye målsetjingar. Ein slik diskusjon bør omfatte tilsette, administrasjon og brukarar, sjølv om det til sist er ei politisk avgjersle å endre målsettingane for ordninga.

Spørsmålet vidare er korleis ein skal gripe tak i dei spørsmåla funna frå evalueringa reiser. Ein strategi kan vere å gjere ei samla vurdering av dei områda der det er

meldt behov for endring, for så å følge opp med konkrete tiltak, utan meir gjennomgripande endringar. Ei anna løysing kan vere å adressere utfordringane gjennom ei breiare vurdering av organiseringa av ordninga. Dei utfordringane ein står overfor vil truleg krevje betre samordning internt i ordninga, vidare utvikling av forhold mellom Møremusikarane og andre kulturinstitusjonar og i forhold til brukarane, betre marknadsføring av ordninga osv. Spørsmålet er om ein kan møte slike utfordringar betre gjennom ei anna organisering av ordninga enn den ein har i dag. Eit alternativ kan vere å styrke den administrative ressursen som er sett av til ordninga. Vurdert frå dei som har ansvaret for ordninga ved kulturavdelinga i fylket, har den administrative ressursen til Møremusikarane vorte svekka over tid. Dette skuldast nye satsingar, ikkje minst implementering av kultursekken. Samstundes har det vore gjort grep som har ført til at kulturavdelinga meir kan konsentrere seg om faglege spørsmål enn tidlegare, medan andre har overteke meir tekniske sider ved drifta. Likevel har dette ikkje vore nok til å dekke opp det tapte.

Eit meir radikalt alternativ som kan drøftast i forhold ei styrking av ordninga, vil vere om det er grunnlag for å utvikle den som ei eiga eining meir fråkopla fylkesadministrasjonen. Ein slik konklusjon kan ikkje trekkast på bakgrunn av evalueringa aleine, men må vurderast i forhold til meir overordna tenking rundt korleis ein kan utvikle både det profesjonelle musikklivet og amatørmusikklivet i fylket. Dette vil eventuelt bety at ein vurderer grunnlaget for å utvikle ein paraplyorganisasjon for både Møremusikarane og andre delar av det profesjonelle musikklivet i fylket.

Referansar

- Bach, Dagfinn 1989: *Musikklivet i Møre og Romsdal*. Delrapport frå prosjektet "Kartlegging av musikklivet i Noreg". Sogndal, Vestlandsforskning.
- Båtevik, Finn Ove, Olsen, Grethe Mattland og Vartdal, Barbro (2002). *Det gode liv – for folk Vest. Ein studie blant nøkkelpersonar på arbeidsmarknaden i Møre og Romsdal*. Volda: Møreforskning.
- Båtevik, Finn Ove, Olsen, Grethe Mattland og Vartdal, Barbro (2003). *Jakta på det regionale mennesket. Om bulyst og regionale tilpassingar i Møre og Romsdal*. Volda: Møreforskning.
- Fylkestinget i Nord-Trøndelag 2007-05-23: *Musikk i Nord-Trøndelag. Årsmelding 2005*.
<http://217.168.88.14/Arkiv/Dokumenter/NTFK/Internett/Kultur/Musikk/Årsmelding%202005%20MiNT.pdf>
- Kvam, Eirik 1989: *Møremusikarane. Distriktsmusikarordning for Møre og Romsdal*. Framlegg til plan dagsett 23.11.1989. Molde, Møre og Romsdal Fylkeskommune.
- Lysø, Roald og Anders Sønstebo 2000: *MiNT? Evaluering av Musikkjenesten i Nord-Trøndelag*. NTF-notat 2000:7. Steinkjer, Nord-Trøndelagsforskning.
- Møre og Romsdal fylke 2002: *Kulturplan for Møre og Romsdal 2001-2004*. Molde, Møre og Romsdal Fylkeskommune; Kulturavdelinga.
- Møre og Romsdal fylke 2007-05-23:
www.mrfylke.no/fmt_fagomrade_enkel.asp?g22663=x&g22662=x&g23128=x&gid=24579&tgid=22662
- Nesheim, Elef 1996: *Musikkformidling i Distrikts-Norge. En evaluering av regionale musikerordninger*. NMH-publikasjoner 1996:1. Oslo, Norges Musikkhøgskole.
- Nord-Trøndelag fylkeskommune 2007-05-23: www.ntfk.no/PubEmneUnder.asp?id=1029. Oppland Fylkeskommune 2007-05-23: www.oppland.no/ncms.aspx?name=viewer&ax=center:ce933435-1efa-4dde-a501-6debd31069.0
- Riese, Hanne og Vaagland, Jorid (1997). *Musikk i Oppland. Evaluering av to av virksomhetsområdene*. Lillehammer: Østlandsforskning.
- Simonsen, Mie Berg (1995). *Evaluering av Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge*. Oslo: Norsk kulturråd.

Susanne Moen Ouff, Finn Ove Båtevik og Cecilie Rørstad

Lite kjend vellyd?

Evaluering av Møremusikarordninga

Rapporten **Lite kjend vellyd?** *Evaluering av Møremusikarordninga* er gjennomført på oppdrag frå Kulturavdelinga i Møre og Romsdal fylke. Rapporten presenterer resultatane frå evalueringa av ordninga med Møremusikarane, ei ordning som har vore verksam sidan 1990. Resultata bygger i hovudsak på intervju blant tilsette og brukarar av ordninga, samt ei kartlegging av alle brukarkontraktar som har vore teikna i ordninga i perioden 1999-2006.

Det synest å vere brei semje om at Møremusikarane har medverka til å møte fleire av dei behov og utfordringar som musikklivet i Møre og Romsdal hadde ved inngangen til 1990-talet. I målsettingane for Møremusikarane står kvalitet sentralt, både i forhold til å utvikle det profesjonelle musikklivet og i forhold til arbeidet mot amatørane i fylket. Tilbakemeldingane i evalueringa peiker i retning av at ordninga har gitt kvalitetsheving til ulike delar av musikklivet i fylket. Samstundes er det behov for å vidareutvikle sider ved ordninga. Det er ei utfordring å sikre god kommunikasjon og flyt av informasjon i ein organisasjon der musikarane er lokalisert i ulike delar av fylket. Ordninga når heller ikkje like godt ut til alle delar av fylket og er etter å alt å døme for lite kjend blant ein del aktuelle brukarar. Ordninga er mykje brukt i ein del kommunar, men meir eller mindre fråverande i andre. Det kan også vere behov for ein meir overordna debatt rundt målsetjinga for ordninga, der ein vurderer den i forhold til den oppbygginga og det innhaldet musikklivet i fylket har sytten år etter at Møremusikarane vart etablert som ordning.

Forskarane *Finn Ove Båtevik* (prosjektleder) og *Susanne Moen Ouff* ved Møreforskning Volda har saman med student *Cecilie Rørstad* ved Høgskulen i Volda, stått for gjennomføringa av prosjektet.

ISBN: 978-82-7692-272-1
ISSN: 0805-6609